

Ekumenska zbirka Srečanja
52

**SPRAVA – KRISTUSOVA LJUBEZEN
NAS PRIGANJA (2 Kor 5,14–20)**

TEDEN MOLITVE ZA EDINOST KRISTJANOV 2017

LJUBLJANA
2017

KAZALO

Uvodne misli	3
Priprava tedna molitve za edinost 2017	4
Molitev za edinost	4
Predstavitev glavne misli tedna molitve 2017	6
Posamezni dnevi	11
1. dan	11
2. dan	16
3. dan	21
4. dan	26
5. dan	31
Osnutek za pridigo na 3. nedeljo med letom	36
6. dan	40
7. dan	45
8. dan	50
Ekumensko bogoslužje božje besede	55
Ekumenski položaj v Nemčiji	64

Knjižica je namenjena samo notranji cerkveni uporabi. Po skupni predlogi *Papeškega sveta za edinost kristjanov* in *Svetovnega sveta cerkva* jo je pripravil in tisk oskrbel Slovenski ekumenski svet, Ljubljana, Poljanska 4. Izvirno gradivo v več jezikih je dostopno na naslednjih internetnih straneh:

http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/sub-index/index_weeks-prayer.htm

<https://www.oikoumene.org/en/resources/week-of-prayer/week-of-prayer>

Svetopisemsko besedilo je vzeto iz: Sveto pismo. Nova zaveza in psalmi. Jeruzalemska izdaja. 1. izdaja, Ljubljana : Družina : Teološka fakulteta, 2010. Copyright © 2010, Slovenska škofovska konferenca in Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani, z dovoljenjem. Vse pravice pridržane.

Odgovarja: škof dr. Stanislav Lipovšek, predsednik Slovenskega ekumenskega sveta.

Tehnična obdelava: Emil Pevec, Trzin

Tisk: Tiskarna Ravnikar, Domžale

UVODNE MISLI

Letos mineva petsto let od začetka reformacije v Nemčiji (1517), zato je tudi teden molitve za edinost kristjanov uglašen na obeleževanje tega dogodka. Reformacija je močno zaznamovala vso evropsko, svetovno in tudi slovensko zgodovino in kulturo. Prejšnje stoletnice tega dogodka so se obhajale v nespravlјivem duhu: na strani evangeličanov so se slišale ostre kritike katoliške Cerkve, na katoliški strani pa očitki, da so se luterani odcepili od prave Cerkve. Letos se ta obletnica prvič obhaja v ekumenskem, spravnem in molitvenem duhu. Tako je želel papež Benedikt XVI., ki je leta 2011 sprejel povabilo luteranov, da se spominjanju pridružijo tudi katoličani. Tako želi tudi papež Frančišek, ki se je ob dnevu reformacije 2016 udeležil začetka spominskih slovesnosti v Lundu na Švedskem. Papež Benedikt XVI. je v odgovoru na povabilo povedal, kako si predstavlja to spominjanje. Želi, da bi ob tej priložnosti skupaj izpovedali vero v troedinega Boga in v Jezusa Kristusa; da bi skupaj molili; da bi skupaj Boga prosili za odpuščanje krivic, ki smo jih drug drugemu prizadeli, ter da bi prosili za odpuščanje krivde, ki jo nosimo za delitve. Takšno »očiščenje spomina« bo omogočilo, da napravimo nove korake na poti sprave, nas bo zbližalo in vodilo bliže zaželeni edinosti.

Besedila za teden molitve so pripravile krščanske cerkve in skupnosti v Nemčiji. Izbrale so vodilno misel *Sprava – Kristusova ljubezen nas priganja*. Z njo so hoteli osvetliti jedro krščanskega verovanja, Jezusa Kristusa in delo sprave, ki ga je izvršil. Zato nas Kristusova ljubezen zavezuje in priganja k spravi v vseh naših odnosih, tudi in predvsem k spravi med ločenimi cerkvami. Najprej pa nas priganja k temu, da po Jezusovem zgledu in skupaj z njim molimo in delamo za edinost. – Za boljše razumevanje skupnega obeleževanja reformacije lahko služi dokument *Od konflikta do skupnosti* (Cerkveni dokumenti št. 150).

dr. Bogdan Dolenc
tajnik Slovenskega ekumenskega sveta

PRIPRAVA TEDNA MOLITVE ZA EDINOST 2017

Navada je, da na severni polobli obhajamo teden molitve v dneh med 18. in 25. januarjem. Ta dva datuma je leta 1908 predlagal Paul Wattson, ker je to teden med praznikoma sv. Petra in sv. Pavla in ima torej simbolični pomen (po rimskem koledarju so v tistem času 18. januarja praznovali Sedež apostola Petra, 25. januarja pa je praznik Spreobrnitve apostola Pavla). Gradivo za teden molitve že dolga leta skupaj pripravljata *Papeški svet za edinost* in komisija *Vera in cerkvena ureditev (Faith and Order)* pri *Svetovnem (Ekumenskem) svetu cerkva*. Namenjeno je za čas tedna molitve kot tudi za vse leto, ko naj bi bilo v pomoč in spodbudo za zasebno ali skupno molitev ob drugih ekumenskih srečanjih. Pri njih naj bi izražali tisto stopnjo občestva, ki je že dosežena in molili za polno edinost, ki jo hoče Kristus. Na južni polobli obhajajo ta teden molitve v bližini binkoštnega praznika, ki je prav tako pomenljiv simbolični dan za edinost Cerkve.

Gradivo, ki je pripravljeno na svetovni ravni, je prilagojeno za rabo na krajevni, narodni ravni. Za to pri nas poskrbi Slovenski ekumenski svet v sodelovanju s predstavniki drugih cerkva. Zaželeno je, da vse cerkve in skupnosti vključijo dele tega gradiva v svoja bogoslužja. Uporabno je tudi za biblične skupine; študij in pogovor naj se zaokrožita s skupnimi prošnjami. Berila, razmišljanja in prošnje so lahko tudi pripomoček za osebno molitev, ki naj jo spremlja zavest, da smo povezani v občestvo z vsemi, ki po svetu molijo za večjo vidno edinost kristjanov.

MOLITEV ZA EDINOST

Gospod Jezus, na večer, preden si umrl za nas, si molil, da bi bili vsi Tvoji učenci popolnoma eno, kakor Ti v Očetu in Oče v Tebi. Daj, da bomo živo začutili, kako velika nezvestoba do Tebe je naša razdeljenost. Daj nam iskrenosti, da bomo priznali in obžalovali ravnodušnost, nezaupanje in medsebojno nenaklonjenost, ki se

morda skrivajo v nas. Daj nam poguma, da bomo vse to izkoreninili. Nakloni nam, da se vsi zedinimo v Tebi, da bi se iz naših src in ustnic neprestano dvigala Tvoja molitev za edinost kristjanov, kakršno Ti hočeš. V tebi, ki si popolna Ljubezen, naj najdemo Pot, ki vodi do edinosti v poslušnosti Tvoji Ljubezni in Resnici. Amen.

MOLITEV,

ki so jo slovenski škofje potrdili za člane
Apostolstva sv. Cirila in Metoda:

O Bog, ki si nas po svetih bratih Cirilu in Metodu poklical k edinstvi vere, zedini vse kristjane v svoji sveti Cerkvi. Naj bomo v češčenju troedinega Boga vsi narodi na zemlji združeni, kakor so združeni Božji izvoljenci v nebesih. To te prosimo po zasluženju Jezusa Kristusa, po priprošnji prečiste Device Marije, sv. Cirila in Metoda, sv. Leopolda Mandiča in vseh svetnikov. Amen.

Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...

Sveta Devica Marija, prosi za nas!

Sveta brata Ciril in Metod, prosita za nas!

Blaženi Anton Martin Slomšek, prosi za nas!

Svetopisemski odlomek, ki je izhodišče molitev in razmišljanj (2 Kor 5,14–20)

Kristusova ljubezen nas priganja, da smo takole presodili: eden je umrl za vse, torej so vsi umrli; in za vse je umrl, da tisti, ki živijo, ne bi živeli več sami sebi, ampak tistemu, ki je zanje umrl in vstal. Zato mi odslej nikogar ne poznamo po mesu: čeprav smo Kristusa poznali po mesu, ga zdaj ne poznamo več tako. Zato: če je kdo v Kristusu, je nova stvaritev: staro je minilo, glejte, nastalo je novo. Vse pa je iz Boga, ki nas je spravil s seboj po Kristusu in ki nam je dal službo sprave, tako da je bil Bog v Kristusu tisti, ki je svet spravil s seboj in jim ni zaračunal njihovih prestopkov, nam pa je zaupal besedo sprave. Za Kristusa smo torej poslani, kakor

da Bog spodbuja po nas; zaradi Kristusa prošimo: spravite se z Bogom.

PREDSTAVITEV GLAVNE MISLI TEDNA MOLITVE 2017

SPRAVA – KRISTUSOVA LJUBEZEN NAS PRIGANJA
(2 Kor 5,14–20)

Nemčija – dežela Lutrove reformacije

Leta 1517 je Martin Luter objavil 95 tez (trditev), v katerih je grajal nepravilnosti v tedanji Cerkvi, kakor jih je dojemal. Letos (2017) mineva petsto let od tega ključnega dogodka reformacijskega gibanja, ki je vsa nadaljnja stoletja zaznamovalo življenje zahodne Cerkve. Omenjeni dogodek je bil dolgo časa – tudi v zadnjih letih – predmet kontroverznih razpravljanj med krščanskimi cerkvami v Nemčiji. Evangeličanska cerkev v Nemčiji (EKD) se na ta jubilej pripravlja že od leta 2008. Vsako leto postavi v ospredje določen vidik reformacije, npr. »reformacija in politika« ali »reformacija in izobrazba«. EKD je na različnih ravneh povabila sogovornike v ekumenskem dialogu, da sodelujejo pri obeleževanju spomina na dogodke v letu 1517.

Po intenzivnih in občasno težavnih razpravljanjih so se krščanske cerkve v Nemčiji zedinile v sklepu, da se spomin na reformacijo obhaja v ekumenski medsebojni povezanosti kot »praznik v čast Kristusa« (*Christusfest*). Osredotočili smo se na jedro krščanskega verovanja, na Jezusa Kristusa in na delo sprave, ki ga je izvršil. To dejstvo je omogočilo, da tudi ekumenski sogovorniki Evangeličanske cerkve (Rimskokatoliška in Pravoslavna cerkev, baptisti, metodisti, menoniti idr.) sodelujejo pri obeleževanju spomina na reformacijo.

Če pomislimo na zgodovino reformacije, ki je zaznamovana z bolečimi delitvami, je omenjeni dogovor pomemben korak naprej. Mednarodna luteransko-rimskokatoliška komisija za edinost si je močno prizadevala za skupno razumevanje spomina na reformaci-

jo. Njen najpomembnejši dokument *Od konflikta do skupnosti* (Cerkveni dokumenti št. 150) govori o tem, da se obe izročili (cerkvi) skupaj pripravljata na to obletnico v dobi ekumenizma. Pri tem se naslanjata na dosežke petdesetletnega dialoga in novega razumevanja lastne zgodovine in teologije. Dandanes namreč razlikujemo konfesionalno polemiko od teoloških pogledov reformacije. To omogoča katoličanom, da Lutrove zahteve do Cerkve razumejo v današnjem kontekstu in ga priznavajo za »pričo evangelija« (*Od konflikta do skupnosti*, št. 29). Tako bodo v letu 2017 luteranski in katoliški kristjani po stoletjih medsebojnih obsodb in krivičnih obdolžitev prvič obeleževali spomin na začetek reformacije.

To soglasje in širši ekumenski kontekst sta navdihnili geslo letošnjega tedna molitve za edinost kristjanov, ki se glasi: »Sprava – Kristusova ljubezen nas priganja« (2 Kor 5,14).

Delovna skupnost krščanskih cerkva v Nemčiji (ACK) in obeleževanje spomina na reformacijo 2017

Delovna skupnost krščanskih cerkva v Nemčiji (ACK) s številnimi projekti obeležuje spomin na leto 1517. Eden od njih nosi naslov »Vnovič odkriti zaklad Svetega pisma« in podčrtuje velik pomen, ki ga je Martin Luter pripisoval Bibliji. Objavili so knjižico, v kateri vse cerkve članice ACK opisujejo svoj odnos do Biblije. Skupnost cerkva (ACK) je priredila tudi simbolično romanje v Wittenberg, pri katerem so članice predstavile svoj odnos do Biblije. Aprila 2015 so pripravili študijsko srečanje na temo »Ali smo nepreklicno razdeljeni? Ali pa blagodejno prenovljeni? Različni ekumenski pogledi na petsto let reformacije«.

Omenjena skupnost cerkva je sprejela povabilo Svetovnega sveta cerkva, da pripravi gradivo za teden molitve v letu 2017. Pripravljalna skupina desetih članov je lepo odražala pisano članstvo ACK. V letih 2014/2015 so se trikrat sestali in pripravili potrebna besedila. Posebno pozornost so posvetili oblikovanju ekumenskega

bogoslužja, ki je sestavni del tedna molitve. Gradivo upošteva temeljni namen tedna molitve, obenem pa je prispevek k obeleževanju spomina na Lutrovo reformacijo.

Geslo tedna molitve za edinost kristjanov 2017

Ob srečanju nemške pripravljalne skupine jeseni 2014 se je oblikovala skupna misel, naj ima gradivo dvojni poudarek. Najprej naj se proslavljata ljubezen in milost Boga, ki človeka opravičuje zgolj po milosti – s tem pride do upravičenega izraza glavno misel cerkva, ki izhajajo iz Lutrove reformacije. Poleg tega pa mora priti do izraza tudi bolečina in skupno priznanje krivde za globoke delitve, ki so sledile reformaciji. S tem se bo odprla možnost, da napravimo nove korake na poti sprave.

Branje apostolskega pisma papeža Frančiška *Veselje evangelija (Evangelii gaudium)* nam je dalo namig za izbiro teme: *Kristusova ljubezen nas priganja*. Ob tem navedku iz drugega pisma Korinčanom (5,14) in na temelju sobesedila v 5. poglavju tega pisma je pripravljalna skupina oblikovala snov za bogoslužje in za celoten teden molitve.

Svetopisemsko besedilo (2 Kor 5,14-20)

Svetopisemski odlomek poudarja, da je sprava Božji dar, ki ga Bog naklanja celotnemu stvarstvu. »Bog je bil v Kristusu tisti, ki je svet (*kosmos*) spravil s seboj in ljudem ni zaračunal njihovih prestopkov, nam pa je zaupal besedo sprave« (v. 19). Na temelju Božjega delovanja prejme človek naročilo, da z besedami in dejanji oznanja spravo: »Kristusova ljubezen nas priganja« (v. 14). »Za Kristusa smo torej poslani, kakor da Bog spodbuja po nas; zaradi Kristusa prošimo: spravite se z Bogom.« (v. 20). Besedilo jasno pove, da se takšna sprava ne da uresničiti brez žrtev. Jezus daruje svoje življenje; za vse je umrl. Tisti, ki oznanjujejo spravo, so poklicani, da prav tako v njegovem imenu podarjajo svoje življenje. Ne živijo več sami sebi; živijo tistemu, ki je zanje umrl in vstal.

Razmišljanja za vsak dan

Svetopisemsko besedilo je izhodišče za razmišljanja in nagovore, ki v naslednjih korakih sledijo teološkimi sporočili posameznih vrstic:

1 dan: Eden je umrl za vse

2 dan: ... da ne bi živeli več sami sebi

3 dan: ... nikogar ne poznamo po mesu tj. nikogar in ničesar ne presojamo zgolj po človeških merilih

4 dan: Staro je minilo

5 dan: Nastalo je novo

6 dan: Bog nas je spravil s seboj po Kristusu

7 dan: Dal nam je službo sprave

8 dan: Spravljeni z Bogom

Besedno bogoslužje je zahvala Bogu za to, da je v Kristusu svet spravil s seboj. K temu spada tudi naše priznanje krivde. Nato prejemo iz izvira Božjega odpuščanja, ko poslušamo Božjo besedo in prejmemo odpuščanje grehov. Le tako bomo sposobni pred svetom pričevati, da je sprava možna.

Kristusova ljubezen nas priganja, da postanemo njegove priče

Kristusova ljubezen nas priganja najprej k temu, da molimo in da nam molitev da poleta za delo v prid edinosti med kristjani. Krščanska občestva (župnije) in cerkve potrebujejo Božji dar sprave, ker je izvir življenja. Potrebujejo jo kot osnovo za skupno pričevanje v svetu: »...da bi bili vsi eno, kakor si ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bi bili tudi oni v naju, da bo svet veroval, da si me ti poslal.« (Jn 17,21).

Svet potrebuje oznanjevalce sprave, ki odstranjujejo stene, gradijo mostove, prinašajo mir in omogočajo življenje v imenu Jezusa Kristusa, ki nas je spravil z Bogom. Njegov Sveti Duh nam kaže pot, kako danes uresničiti spravo v njegovem imenu.

V letu 2015, ko je nastajajo to besedilo, so mnogi ljudje in krš-

čanske cerkve v Nemčiji dale svetu zgled sprave, ko so gostoljubno sprejele neštete ljudi, ki so se semkaj zatekli kot begunci iz Sirije, Afganistana, Eritreje in iz dežel zahodnega Balkana in upali, da bodo zaživelih novo življenje v varnem okolju. Pripravljenost Nemcev za pomoč in občudovanja vredna dejanja proti sovraštvu do tujcev – vse to je bilo pričevanje za spravo v nemški družbi. Krščanske cerkve so se kot oznanjevalke sprave zavzemale za to, da beguncem nudijo domovino in tudi, da bi se izboljšale razmere v deželah, od koder prihajajo. Potrebna je bila tako oprijemljiva pomoč kot skupna molitev za spravo in mir. Z vsem tem so v ljudeh na begu in v stiski vračali upanje in zaupanje.

Želimo, da bi besedno bogoslužje in celoten teden molitve za edinost postala obilen izvir od Boga podarjene sprave, da bodo ljudje spet našli izgubljeni mir in se bodo obnovili porušeni mostovi. Naj Kristusova ljubezen nagne ljudi in krščanske cerkve, da bodo živelih v medsebojni spravi in premagali stene delitev.

Gradivo so pripravili:

- prelat dr. Eberhard Amon (DBK – Nemška škofovska konferenca Rimskokatoliške cerkve)
- pastor Bernd Densky (ACK, Bund Evangelisch-Freikirchlicher Gemeinden in Deutschland/Baptisten)
- duhovnica Leonie Grüning (EKD – Evangelische Kirche in Deutschland)
- duhovnica Annette Gruschwitz (EmK – Evangelisch-methodistische Kirche in Deutschland)
- nadduhovnik Constantin Miron (OBKD – Orthodoxe Bischofskonferenz in Deutschland)
- duhovnik Scott Morrison (SELK – Selbständige Evangelisch-Lutherische Kirche)
- dr. Dagmar Stoltmann-Lukas (DBK - Nemška škofovska konferenca Rimskokatoliške cerkve)
- pastor Jan-Henry Wanink (Alt-Reformierte Gemeinde)
- duhovnica Allison Werner Hoenen (EKD und VELKD: Evangelische Kirche in Deutschland, Vereinigte Evangelisch Lutherische Kirche in Deutschland)
- M. Div. Ruth Raab-Zerger (AMG – menoniti - Arbeitsgemeinschaft mennonitischer Gemeinden in Deutschland)

PRVI DAN (sreda, 18. januarja):

EDEN JE UMRL ZA VSE (2 Kor 5,14)

UVOD

Glavna misel letošnjega tedna molitev za edinstvo je sprava. Bog nas je v Kristusu spravil s seboj in nam zaupal besedo sprave. Prejeli smo naročilo, da z besedami in dejanji oznanjamo spravo. K temu nas priganja Kristusova ljubezen. Sprava je eden najlepših in najbolj osrečujočih dogodkov, pa naj bo to sprava med ljudmi, še bolj pa sprava z Bogom. Na začetku tega bogoslužja se v iskrenem kesanju spravimo z Bogom in z bližnjimi.

Prvo berilo: Božji služabnik je dal svoje življenje v spravo (Iz 53,4-12).

Berilo iz knjige preroka Izaija.

V resnici je nosil naše bolezni, naložil si je naše bolečine, mi pa smo ga imeli za zadetega, udarjenega od Boga in ponižanega. On pa je bil ranjen zaradi naših prestopkov, strt zaradi naših krivd. Kazen za naš mir je padla nanj, po njegovih ranah smo bili ozdravljeni. Mi vsi smo tavalili kakor ovce, obrnili smo se vsak na svojo pot, GOSPOD pa je naložil nanj krivdo nas vseh.

Bil je mučen, a se je uklonil in ni odprl svojih ust, kakor jagnje, ki ga peljejo v zakol, in kakor ovca, ki umolkne pred tistimi, ki jo strižejo, in ne odpre svojih ust. Iz zatiranja in iz obsodbe je bil vzet, kdo premišlja o njegovem rodu? Kajti bil je odrezan iz dežele živih, zadet zaradi prestopka mojega ljudstva. Dali so mu grob pri krivičnih, gomilo pri bogatem, čeprav ni storil nobenega nasilja in ni bilo zvijače v njegovih ustih. GOSPODU je bilo po volji, da ga stre z bridkostjo: če dá svoje življenje v daritev za greh, bo videl potomce in bo podaljšal svoje dni, GOSPODOVA volja bo

uspevala po njegovi roki. Za muko svoje duše bo videl luč, s svojim spoznanjem bo moj pravični služabnik opravičil številne, njihove krivde bo naložil nase. Zato mu bom številne dal v delež, mogočne bo delil kot plen, ker je dal svoje življenje v smrt in bil prištet med prestopnike, nosil pa je grehe številnih in prosil za prestopnike.

Spev z odpevom - Ps 118: Zahvala ljudstva ob prazniku

Odpev: ZAHVALJUJEM SE TI, KER SI ME USLIŠAL.

Zahvaljajte se GOSPODU, ker je dober,
ker na veke traja njegova dobrota.
GOSPOD je moja moč in moja pesem,
bil mi je v rešitev. **Odpev.**

GOSPODOVA desnica se je vzdignila,
GOSPODOVA desnica dela mogočne reči.
Ne bom umrl, ne, živel bom
in pripovedoval o GOSPODOVIH delih. **Odpev.**

Zahvaljujem se ti, ker si me uslišal
in si mi bil v rešitev.
Kamen, ki so ga zidarji zavrgli,
je postal vogalni kamen. **Odpev.**

Drugo berilo: Kristus je naš zagovornik (1 Jn 2,1-2)

Berilo iz prvega pisma apostola Janeza.

Otroci moji, to vam pišem zato, da ne bi grešili! Če pa že kdo stori greh, imamo pri Očetu zagovornika, Jezusa Kristusa, pravičnega. On je namreč spravna daritev za naše grehe, pa ne le za naše, temveč tudi za ves svet. Da smo ga spoznali, spoznavamo po tem, če se držimo njegovih zapovedi. Kdor pravi: »Poznam ga,« pa se

njegovih zapovedi ne drži, je lažnivec in v njem ni resnice. V tistem pa, ki se drži njegove besede, je Božja ljubezen resnično postala popolna. Po tem spoznavamo, da smo v njem. Kdor pravi, da ostaja v njem, je dolžan tudi sam živeti tako, kakor je živel on.

ALELUJA. NIHČE NIMA VEČJE LJUBEZNI, KAKOR JE TA, DA DÁ ŽIVLJENJE ZA SVOJE PRIJATELJE. ALELUJA.

Evangelij: Dati življenje za prijatelje (Jn 15,13-17).

Iz svetega evangelija po Janezu.

Med zadnjo večerjo je Jezus govoril svojim učencem: »Nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da dá življenje za svoje prijatelje. Vi ste moji prijatelji, če delate, kar vam naročam. Ne imenujem vas več služabnike, ker služabnik ne ve, kaj dela njegov gospodar; vas sem imenoval prijatelje, ker sem vam razodel vse, kar sem slišal od svojega Očeta. Niste vi mene izvolili, ampak sem jaz vas izvolil in vas postavil, da greste in obrodite sad in da vaš sad ostane; tako vam bo Oče dal, kar koli ga boste prosili v mojem imenu. To vam naročam, da se ljubite med seboj!«

NAGOVOR

Letošnji teden molitve za edinost obhajamo v znamenju petstoletnice reformacije v Nemčiji, ki je močno zaznamovala vso evropsko, svetovno in tudi našo slovensko zgodovino in kulturo. V prejšnjih časih se katoličani takšnih obletnic nismo bili vajeni spominjati, saj so se obhajale v nespravljivem duhu: na strani evangeličanov so se slišale ostre kritike katoliške Cerkve, na katoliški strani pa očitki, da so se luterani odcepili od prave Cerkve. Letos pa se ta obletnica obhaja v ekumenskem in molitvenem duhu. Tako je želel papež Benedikt XVI., ki je leta 2011 sprejel povabilo luteranov, da se spominjanju pridružijo tudi katoličani.

Tako želi tudi papež Frančišek, ki se je ob dnevu reformacije 2016 udeležil začetka spominskih slovesnosti v Lundu na Švedskem. Papež Benedikt XVI. je v odgovoru na povabilo povedal, kako si predstavlja to spominjanje. Želi, da bi ob tej priložnosti skupaj izpovedali vero v troedinega Boga in v Jezusa Kristusa; da bi skupaj molili; da bi skupaj Boga prosili za odpuščanje krivic, ki smo jih drug drugemu prizadeli, ter da bi prosili za odpuščanje krivde, ki jo nosimo za delitve; in končno, da bi nas to spominjanje zbližalo in vodilo bliže zaželeni edinosti.

Nemški evangeličani so te predloge z veseljem sprejeli. Rekli so, da želijo spomin na reformacijo obhajati v ekumenski povezanosti kot »praznik v čast Kristusu«. V tem duhu so pripravili tudi besedila za letošnji teden molitve. Osredotočili so se na jedro krščanskega verovanja, na Jezusa Kristusa in na delo sprave, ki ga je izvršil.

Danes razmišljamo ob Pavlovi misli iz drugega pisma Korinčanom, kjer pravi: Eden je za vse umrl. Ne le za svoje ljudstvo, za Jude, tudi ne samo za kristjane, ki so njegov nauk sprejeli. Umrl je za vse ljudi vseh časov in krajev. S tem nam je izkazal največjo možno ljubezen in dokazal, da je prvi in največji prijatelj človeka. Rekel je: »Nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da dá življenje za svoje prijatelje.«

Po Jezusovem zgledu so v teku stoletij mnogi kristjani dali življenje za svoje prijatelje. Eden od njih je bil redovnik minorit Maksimilijan Kolbe, Poljak, mučenec tretjega rajha. Nacisti so ga leta 1941 zaprli v koncentracijsko taborišče Auschwitz. Kljub trpinčenju je po svojih močeh med sojetniki nadaljeval svoje duhovniško poslanstvo in jim delil tolažbo Božjega odpuščanja. Poleti 1941 je eden od taboriščnikov pobegnil, Nemci so za kazen določili deset talcev, med njimi tudi družinskega očeta osmerih otrok. Redovnik Maksimilijan se je javil in ga zamenjal, stopil je na njegovo mesto.

14. avgusta 1941 je med molitvijo in petjem umrl z drugimi talci od lakote in žeje. Janez Pavel II. ga je razglasil za svetnika.

Maksimilijan Kolbe je bil svetnik, ki je v globini uresničil spravo med dvema narodoma: med Nemci in Poljaki. Jezus Kristus pa je s svojo smrtjo spravil vse ljudi, ves svet z Bogom. To je vsebina in središče našega evangelija, ki ga oznanjamo skupaj z našimi brati in sestrami evangeličani. Čeprav smo še razdeljeni, nas druži vera v Troedinega Boga, v Jezusa Kristusa kot Boga in človeka. Drug drugemu priznavamo krst in beremo isto Sveto pismo. Po svojih močeh delamo za spravo, za končno edinost, saj nas k temu priganja Kristusova ljubezen.

PROŠNJE

Nebeški Oče, poslal si nam svojega Sina, ki je umrl za vse ljudi. Pred smrtjo je goreče prosil za edinost svojih učencev. Pridružujemo se njegovi molitvi in vzklikamo:
GOSPOD, NAJ BOMO VSI ENO.

1. Prerok Izaija je napovedal Božjega služabnika, ki bo dal svoje življenje v daritev za grehe ljudi. Naj tudi mi zadoščujemo za svoje grehe in grehe drugih.
2. Jezus je pravna daritev za naše grehe in za ves svet. Naj obžalujemo predvsem grehe proti ljubezni in edinosti.
3. Jezus nas je postavil, da gremo in obrodimo sad. Daj, da kristjani ne bi živeli sebi, ampak njemu, ki je za nas umrl in vstal.
4. Jezus nam je naročil, da se ljubimo med seboj. Naj iz naših odnosov izgine vsaka brezbržnost in ljubosumnost.
5. Oče, blagoslavljalj vse kristjane evangeličanske veroizpovedi, naj živijo iz milosti svetega krsta in iz bogastva Svetega pisma.

NEBEŠKI OČE, hvala ti, ker nam daješ vse, karkoli te prosimo v Jezusovem imenu. Po Kristusu, našem Gospodu.

DRUGI DAN (četrtek, 19. januarja):

... »**DA NE BI ŽIVELI VEČ ZASE**« (2 Kor 5,15)

UVOD

Apostol Pavel nam danes polaga na srce eno svojih najlepših misli, ko pravi: »Za vse je Jezus umrl, da tisti, ki živijo, ne bi živeli več zase, ampak za tistega, ki je zanj umrl in vstal.« Živeti zase pomeni končno izgubiti in zapraviti svoje življenje, živeti za Jezusa in za brate pa pomeni pridobiti in osmisliti ga. Ta ideal je skupen vsem kristjanom in povezuje med seboj katoličane, evangeličane, pravoslavne in druge. Tudi danes prosimo, da se uresniči Jezusova molitev: »Da bi bili popolnoma eno, da bo svet veroval.«

Prvo berilo: Oznanjeno ti je, človek, kaj je dobro (Mih 6,6-8)

Berilo iz knjige preroka Miheja.

»S čim naj stopim pred GOSPODA, se priklonim Bogu višave? Naj stopim predenj z žgalnimi daritvami, z enoletnimi teleti? Mar se bo GOSPOD veselil tisočev ovnov, desetisočev potokov olja? Naj mu svojega prvorojenca darujem zaradi svoje pregrehe, sad svojega telesa za greh svoje duše?« Oznanil ti je, o človek, kaj je dobro, kaj GOSPOD hoče od tebe: nič drugega, kakor da ravnaš pravično, da ljubiš dobrohotnost in ponižno hodiš s svojim Bogom.

Spev z odpevom - Ps 25: Prošnja za odpuščanje in varstvo

Odpev: GOSPOD, DAJ MI SPOZNATI SVOJE POTI.

K tebi, GOSPOD, vzdigujem svojo dušo.

Moj Bog, vate zaupam, naj ne bom osramočen,
naj ne vriskajo nad menoj moji sovražniki.

Tisti, ki zaupajo vate, ne bodo osramočeni. **Odpev.**

Svoje poti, GOSPOD, mi daj spoznati,
svojih steza me úči.

Vodi me v svoji resnici in me úči,
saj si ti Bog moje rešitve; vate upam ves dan. **Odpev.**

Spomni se, GOSPOD, svojega usmiljenja,
svojih dobrot, saj so od vekomaj.

Grehov moje mladosti se ne spominjaj,
ti se me spominjaj po svoji zvestobi,
zaradi svoje dobrote, o GOSPOD. **Odpev.**

Drugo berilo: »Mi ljubimo, ker nas je on prvi vzljubil« (1 Jn 4,19-21)

Berilo iz prvega pisma apostola Janeza.

Bratje in sestre. Mi ljubimo, ker nas je Bog prvi vzljubil. Če kdo pravi: »Ljubim Boga,« pa sovraži svojega brata, je lažnivec. Kdor namreč ne ljubi svojega brata, ki ga je videl, ne more ljubiti Boga, katerega ni videl. In od njega imamo to zapoved: Tisti, ki ljubi Boga, naj ljubi tudi svojega brata.

ALELUJA. KRISTUSOVA LJUBEZEN NAS PRIGANJA,
ZATO PROSIMO, SPRAVITE SE Z BOGOM. ALELUJA.

Evangelij: Kdor izgubi svoje življenje zaradi mene, ga bo našel (Mt 16,24-26)

Iz svetega evangelija po Mateju.

Tisti čas je Jezus rekel svojim učencem: »Če hoče kdo iti za menoj, naj se odpove sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj. Kdor namreč hoče rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa izgubi svoje življenje zaradi mene, ga bo našel. Kajti kaj koristi človeku,

če si ves svet pridobi, svoje življenje pa zapravi? Ali kaj bo dal človek v zameno za svoje življenje?

NAGOVOR

Jezus nas v evangeliju spet postavlja pred najpomembnejšo odločitev: ali hočemo najti svoje življenje, ali pa ga zapraviti. V moderni govorici bi lahko rekli tudi drugače: gre za odločitev, ali bomo živeli polno, smiselno življenje, ali pa si ga bomo uničili in zapravili. – Avstrijski psihiater judovskega rodu Viktor Frankl je večino svojega razmišljanja posvetil vprašanju smisla življenja. Zapisal je, da se ne boji smrti, boji se le enega, da bi živel v prazno, da bi bilo njegovo življenje brezplošno in nesmiselno. Nacisti so ga zaprli v koncentracijsko taborišče, izgubil je vse svoje najbližje, preživel pa je – tako sam pripoveduje – samo zato, ker je tudi v trpljenju zaslužil neki smisel. Na vprašanje, kako ljudje osmislijo svoje življenje, je odgovoril: Tri področja so: ali se posvetijo kakšni veliki življenjski nalogi kot npr. znanstveniki; ali živijo za drugega človeka kot npr. starši za otroke, zdravniki za bolnike, ali pa najdejo smisel v življenju za Boga kot npr. redovniki ali misijonarji. S tem se je ta judovsko razmišljajoči psiholog zelo približal Jezusovi misli: »Kdor izgubi svoje življenje zaradi mene, ga bo našel« - to je: kdor svoje življenje posveti Bogu in sočloveku, bo našel njegov smisel in polnost.

Zgodovina pozna nešteto ljudi, ki so zaradi Boga darovali svoje življenje, ga navidez izgubili, v resnici pa našli. V krščanstvu, tako med katoličani kot med protestanti in pravoslavniimi, je takšnih ljudi neprimerljivo več kot v drugih verstvih. Danes omenimo evangeličanskega teologa in pastorja Dietricha Bonhoefferja, mučenca pod nacizmom. V začetku tridesetih let se je ostro postavil po robu porajajočemu se nacizmu. Enako dosledno je naspro-

toval tudi preganjanju judov. Spodbujal je svoje prijatelje-pastorje, naj ne sledijo tistemu, ki se je sam razglasil za vodnika, v resnici pa je zvodnik. »Kristjani nimamo in ne priznavamo nobenega drugega vodnika kakor Kristusa,« je zapisal. Bil je človek molitve in borec za človeško dostojanstvo in svobodo. Odobral je priprave na nasilno odstranitev firerja. Po neuspelem atentatu na Hitlerja so nacisti odkrili te povezave in zaprli tudi Bonhoefferja. Umorili so ga z obešenjem le nekaj tednov pred koncem vojne. V smrt je šel popolnoma miren in predan Bogu. Njegove zadnje besede so bile: »Danes je konec. Toda zame se danes vse šele začinja.«

Ta veliki mučenec in pričevalec je izgubil svoje življenje zaradi Boga, zato ga je spet našel v Bogu. Vedel je, da ni živel zaman in da ne umira zaman. Umrl je za mir in pravičnost, zato je umrl za Kristusa.

Papež Janez Pavel II. se je v svoji okrožnici *Da bi bili eno* poklonil mučencem 20. stoletja, tudi tistim, ki so pripadali drugim cerkvam in cerkvenim skupnostim. Pravi, da s svojo velikodušno podaritvijo svojega življenja za Božje kraljestvo »potrjujejo, da je v popolni daritvi samega sebe za stvar evangelija mogoče preseči in premagati vse ločitve. ... Tisti, ki verujemo v Kristusa in skupaj stopamo po poti, ki so jo začrtali mučenci, ne moremo ostati razdeljeni. Če je mogoče umreti za vero, je mogoče doseči tudi cilj, ki je edinost kristjanov. V mučeništvu, v pričevanju za vero do smrti, v tem najtesnejšem možnem občestvu s Kristusom, je naše občestvo že popolno, je edinost že uresničena.« (prim. št. 1; 83-84).

PROŠNJE

NEBEŠKI OČE, ti si nas prvi vzljubil in nam ohranjaš svojo ljubezen in zvestobo. Zato se obračamo nate s prošnjami:

1. Daj, da bi kristjani ravnali pravično, da bi ljubili dobrohotnost in ponižno hodili s svojim Bogom.
2. Pomagaj vsem, ki vsak dan po koščkih dajejo življenje za druge, za misijonarje, redovnice, redovnike in duhovnike, da ne bi omagali v svojem plemenitem poslanstvu.
3. Daj, da ne bomo živeli več zase, ampak za Jezusa in za naše brate in sestre, ki nas potrebujejo.
4. Blagoslavljaljaj prizadevanja vseh, ki se trudijo za mir, pravičnost in ohranitev stvarstva.
5. Blagoslavljaljaj naše pravoslavne in evangeličanske brate in sestre, ki se trudijo z nami na isti njivi.

DOBRI BOG, vsa bitja pričakujejo od tebe, da jim odpiraš svojo roko. Odpri jo tudi nam po Kristusu, našem Gospodu.

TRETJI DAN (petek, 20. januarja):

ODSLEJ NIKOGAR VEČ NE POZNAME PO MESU (2 Kor 5,16)

UVOD

»Odslej nikogar več ne poznamo po mesu,« je zapisal apostol Pavel Korinčanom. To pomeni: ne gledamo in ne presojava več zgolj po človeško, po videzu, ampak tako, kot vidi Bog, ki vidi v srce. Naša presoja pravoslavnih, evangeličanskih ali binkoštnih vernikov je večkrat zelo pristranska. Imamo se za boljše od njih. Sv. Pavel pa pravi drugače: »Drug drugega imejte za boljšega od sebe.« Potrebujemo čisto srce in čist pogled, ki ceni in priznava vse dobro, resnično in sveto, kjerkoli to najdemo.

Prvo berilo: Gospod vidi v srce (1 Sam 16,1.6-7)

Berilo iz prve Samuelove knjige.

GOSPOD je rekel Samuelu: »Doklej boš žaloval nad Savlom, ker sem ga zavrgel, da ne bo kralj nad Izraelom? Napolni svoj rog z oljem in pojdi! Pošiljam te k Betlehemcu Jeseju, kajti med njegovimi sinovi sem si izbral kralja.« Ko pa so prišli in je zagledal Eliába, si je rekel: »Gotovo je tu pred GOSPODOM njegov maziljenec.« GOSPOD pa je rekel Samuelu: »Ne glej na njegov videz ne na njegovo visoko postavo, kajti odklonil sem ga. Zares, GOSPOD ne vidi, kakor vidi človek. Človek namreč vidi, kar je pred očmi, GOSPOD pa vidi v srce.«

Spev z odpevom - Ps 19: Božje veličastvo v naravi in postavi

Odpev: GOSPODOVA ZAPOVED RAZSVETLJUJE OČI.

GOSPODOVA postava je popolna,
poživlja dušo;

GOSPODOVO pričevanje je zanesljivo,
nevednega dela modrega. **Odpev.**

GOSPODOVI ukazi so pravi,
razveseljujejo srce;
GOSPODOVA zapoved je jasna,
razsvetljuje oči. **Odpev.**

GOSPODOV strah je čist,
ostaja na veke;
GOSPODOVE sodbe so resnica,
vse skupaj pravične. **Odpev.**

Drugo berilo: Savel se spreobrne (Apd 9,1-9)

Berilo iz Apostolskih del.

Tisti čas je Savel še naprej besnel in grozil s smrtjo Gospodovim učencem. Šel je k velikemu duhovniku in si izprosil pisma za shodnice v Damasku, tako da bi lahko vsakega privrženca Poti, možkega ali žensko, vklenil in prignal v Jeruzalem. Med potjo, ko se je bližal Damasku, pa ga je nenadoma obsijala luč z neba. Padel je na tla in zaslišal glas, ki mu je rekel: »Savel, Savel! Zakaj me preganjaš?« Rekel je: »Kdo si, Gospod?« Glas pa je odgovoril: »Jaz sem Jezus, ki ga ti preganjaš. Zdaj pa vstani in pojdi v mesto in izvedel boš, kaj moraš storiti!« Možje, ki so potovali z njim, so obstali brez besed; slišali so glas, videli pa niso nikogar. Savel se je dvignil s tal. Toda čeprav je odprl oči, ni nič videl. Prijeli so ga za roko in peljali v Damask.

ALELUJA. BLAGOR ČISTIM V SRCU, KAJTI BOGA BODO GLEDALI. ALELUJA.

Evangelij: Blagri (Mt 5,1-12)

Iz svetega evangelija po Mateju.

Ko je Jezus zagledal množice, se je povzpел na goro. Sédel je in njegovi učenci so prišli k njemu. Odprl je usta in jih učil:

»Blagor ubogim v duhu, kajti njihovo je nebeško kraljestvo.

Blagor žalostnim, kajti potolaženi bodo.

Blagor krotkim, kajti deželo bodo podedovali.

Blagor lačnim in žejnim pravičnosti, kajti nasičeni bodo.

Blagor usmiljenim, kajti usmiljenje bodo dosegli.

Blagor čistim v srcu, kajti Boga bodo gledali.

Blagor tistim, ki delajo za mir, kajti imenovani bodo Božji sinovi.

Blagor tistim, ki so zaradi pravičnosti preganjani, kajti njihovo je nebeško kraljestvo.

Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali, preganjali in vse húdo o vas lažnivo govorili. Veselite in radujte se, kajti vaše plačilo v nebesih je veliko. Tako so namreč preganjali že preroke, ki so bili pred vami.«

NAGOVOR

Kdor se zares sreča z Jezusom Kristusom, postane drugačen človek. To se je zgodilo Savlu, preganjalcu Cerkve, ki je celo odobraval umor prvega diakona Štefana. Na poti v Damask pa je iz preganjalca postal največji misijonar krščanstva, apostol narodov.

- Ko zares srečaš Jezusa in mu globoko pogledaš v oči, se vse spremeni. O tem pričajo poleg Pavla tudi nešteti drugi kristjani skozi zgodovino. Jezus namreč postavlja nova, presenetljiva merila življenja, ki so podana v blagrih. Srečne imenuje tiste, ki se jim svet posmehuje, jih zaničuje ali pomiluje: žalostne, krotke, zapos-tavljene, usmiljene, iskrene, miroljubne, preganjane. Blagri so jedro Jezusove nove, dopolnjene postave. Starozavezne zapovedi so kakor ograja, ki človeka varuje prepadov zla, blagri pa so

povabilo k sreči, obljube sreče. Zato naši pravoslavni bratje in sestre pri vsaki evharistiji pojejo Jezusove blagre.

Tudi v prejšnjem in tem stoletju srečujemo ljudi, ki dosledno živijo po Jezusovih blagrih. Eden od njih je bil brat Roger Schutz, ustanovitelj taizéjske skupnosti. Rodil se je leta 1915 v Švici kot sin kalvinskega pastora. V gimnazijskih letih je nevarno zbolel za tuberkulozo. Izgubil je vero. Ko mu je umrla sestra, je spet poskušal začeti moliti. Študiral je teologijo in se začel zanimati za menišstvo ter napisal diplomsko nalogo o sv. Benediktu, očetu zahodnega menišтва. V začetku vojne je prišel v revno vasico Taizé v Burgundijo, kjer je naletel na številne vojne begunce in jude in jim pomagal. Z nekaj somišljeniki je začel skupno meniško življenje, ki ima svoje korenine daleč pred reformacijo, v tedaj še nerazdeljeni Cerkvi. Nastala je taizéjska skupnost pod njegovim vodstvom. Leta 1949 so se z zaobljubami zavezali k uboštvu, neporočenosti in pokorščini. Skupaj s še enim sobratom je bil brat Roger povabljen kot opazovalec na 2. vatikanski koncil. Poleti leta 1970 je organiziral »koncil mladih«. Odtlej se v Taizéju vsako leto srečuje na tisoče mladih z vsega sveta.

Njegova velika želja in stalna misel je vedno bila sprava med vsemi kristjani. Cerkev, v kateri bratje molijo skupaj z mladimi, nosi napis: cerkev sprave. V pravih skupnosti je dal zapisati stavek: »Nikoli se ne sprijazni s pohujšanjem needinosti med kristjani.« Njegova skupnost je bila mišljena kot majhno, vidno znamenje sprave. Cerkev je dojemal in živel kot občestvo. Zapisal je: »Kristus ni prišel na zemljo, da bi ustanovil novo religijo, ampak da bi vsem ljudem odprl dostop do občestva z Bogom.« To občestvo je želel brat Roger omogočiti najprej mladim. Govoril jim je o Bogu ljubezni in usmiljenja. Rad je ponavljal besede sv. Avguština: »Ljubi in povej to s svojim življenjem.« Želel je, da so njegovi sobratje predvsem ljudje, ki poslušajo, ne pa kakšni učeni mojstri duhovnosti.

Bil je navzoč na pogrebu papeža Janeza Pavla II. in pri tej maši tudi prejel obhajilo iz rok kardinala Josepha Ratzingerja, čeprav ni nikoli prestopil v Katoliško cerkev. Taizéjsko skupnost danes sestavlja okoli sto bratov iz petindvajsetih različnih narodov. Med njimi so katoličani, člani različnih evangeličanskih cerkva in anglikanci.

Brat Roger, človek, ki je utelešal dobroto, nežnost, krotkost in nenasilje, je moral umreti nasilne smrti. Neka duševno motena ženska ga je med molitvijo v cerkvi poleti 2005 smrtno ranila z nožem. Pokopan je ob vaški cerkvici v Taizéju. Pogreb je vodil kardinal Walter Kasper, predsednik papeškega sveta za edinstvo in ga imenoval »duhovni oče našega časa«.

PROŠNJE

JEZUS, prihajamo k tebi kakor nekoč učenci, ki so smeli poslušati tvoje blage. Polni zaupanja te prosimo:

1. Gospod, prebudi med nami goreče delavce in molivce za edinstvo kristjanov.
2. Verovati pomeni hoteti edinstvo, je zapisal Janez Pavel II. Naj gradimo edinstvo v družinah, soseskah in v Cerkvi, povsod, kjer živimo.
3. Daj, da bomo na vernike drugih cerkva gledali z naklonjenostjo in »imeli drug drugega za boljšega od sebe.«.
4. Gospod vidi v srce, mi pa gledamo na zunanost in krivično presojujemo. Naj izginejo med nami vsi predsodki, zamere in očitki iz preteklosti.
5. Nakloni mir nesrečni Siriji, zaceli rane vojne in krivic, pomiri nasprotja, saj so to deželo posvetili koraki apostolov.

ZVESTI BOG, tvoja beseda je resnica. Tvoje obljube so trdne. Nakloni nam, kar te prosimo. Po Kristusu, našem Gospodu.

ČETRTE DAN (sobota, 21. januarja):

STARO JE MINILO

UVOD

Letos se mnogi kristjani spominjajo delovanja Martina Lutra in drugih reformatorjev. Pogled nanj se je skozi petsto let spreminjal od zelo negativnega in pristranskega do spoštljivega. V ekumen-skih pogovorih mu danes dajejo častno oznako »pričevalec evangelija«. Pozitivnemu vrednotenju Lutrove osebe in dela so se pridružili tudi papeži, zlasti Janez Pavel II. ter Benedikt XVI., ki je ovrednotil njegovo osredinjenost na Kristusa ter njegovo strastno iskanje Boga. »Staro je minilo,« pravi apostol Pavel. Naj minejo tudi stari očitki in zamere, ki so stoletja ustvarjali razdaljo med kristjani različnih cerkva.

Prvo berilo: Ne oziraj se nazaj (1 Mz 19,15-26)

Berilo iz prve Mojzesove knjige.

Ko se je vzdignila jutranja zarja, sta angela priganjala Lota in rekla: »Vstani, vzemi ženo in hčeri, ki sta tu, da ne boš pokončan zaradi krivde tega mesta!« Obotavljal se je, zato sta ga moža zgrabila za roko, prav tako tudi njegovo ženo in hčeri – ker mu je GOSPOD hotel prizanesti – in ga odpeljala ven ter ga pustila zunaj mesta. Ko sta jih vodila ven, sta rekla: »Reši si življenje! Ne oziraj se nazaj in ne ustavlaj se nikjer v pokrajini! V gorovje se reši, da ne boš pokončan!« Lot jima je odgovoril: »Nikar, gospod! Glej, tvoj služabnik je našel milost v tvojih očeh in s tem, da si mi rešil življenje, si mi izkazal veliko dobroto. GOSPOD je storil, da sta z neba deževala na Sódomo in Gomóro žveplo in ogenj. Razdejal je ti mesti in vso pokrajino, vse prebivalce mest in vse rastlinstvo te dežele. Lotova žena, ki je bila z njim, pa se je ozrla nazaj in postala solnat steber.

Spev z odpevom - Ps 77: Spomin na Izraelovo preteklost

Odpev: BOG JE VEKOMAJ ZVEST.

Na dan svoje stiske iščem Gospoda,
ponoči se moja roka izteguje in ne omaguje.
Preudarjam dneve od nekdanj,
leta davnih vekov. **Odpev.**

»Nas bo mar Gospod na veke zavračal,
ne bo nikoli več dobrohoten?
Je za vedno izginila njegova dobroti,
je končal izrek za vse rodove? **Odpev.**

Je Bog pozabil biti milostljiv,
je v jezi zaprl svoje usmiljenje?«
In dejal sem: »V tem je moja bolečina,
da se je spremenila desnica Najvišjega.« **Odpev.**

Spominjam se del GOSPODOVIH,
premišljam o vsem tvojem delovanju.
Kateri bog je velik kakor Bog?
Ti si Bog, ki dela čudeže,
spoznati daješ svojo moč med ljudstvi. **Odpev.**

Drugo berilo: »Pozabljam, kar je za menoj« (Flp 3,7-14)

Berilo iz pisma apostola Pavla Filipljanom.

Bratje in sestre. Kar je bilo zame dobiček, to sem zaradi Kristusa začel imeti za izgubo. Še več, za izgubo imam vse zaradi vzvišenosti spoznanja Kristusa Jezusa, mojega Gospoda. Zaradi njega sem zavrgel vse in imam vse za smeti, da bi bil Kristus moj dobiček, da bi spoznal njega in moč njegovega vstajenja ter delež pri njegovem trpljenju. Pri tem pa postajam podoben njegovi smrti,

da kako pridem do vstajenja od mrtvih. Ne, kakor da bi to že dosegel ali prišel do popolnosti, vendar pa se trudim, da bi to osvojil, ker je tudi mene osvojil Kristus Jezus. Ne mislim, bratje, da sem to dosegel. Eno pa: pozabljam, kar je za menoj, in se iztegujem proti temu, kar je pred menoj, ter tečem proti cilju po nagrado, h kateri nas od zgoraj kliče Bog v Kristusu Jezusu.

ALELUJA. NIHČE, KDOR POLOŽI ROKO NA PLUG IN SE OZIRA NAZAJ, NI PRIMEREN ZA BOŽJE KRALJESTVO. ALELUJA.

Evangelij: Kdo je primeren za Božje kraljestvo (Lk 9,57-62)

Iz svetega evangelija po Luku.

Tisti čas je med potjo nekdo rekel Jezusu: »Za teboj bom hodil, kamor koli pojdeš.« Jezus pa mu je dejal: »Lisice imajo brloge in ptice neba gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil.« Nekomu drugemu pa je rekel: »Hôdi za menoj!« A ta je dejal: »Gospod, dovôli mi, da prej grem in pokopljem svojega očeta.« Rekel mu je: »Pústi, naj mrtvi pokopljejo svoje mrtve, ti pa pojdi in oznanjaj Božje kraljestvo!« Spet drug mu je rekel: »Hodil bom za teboj, Gospod, a dovôli mi, da se prej poslovim od svojih domačih.« Jezus pa mu je dejal: »Nihče, kdor položi roko na plug in se ozira nazaj, ni primeren za Božje kraljestvo.«

NAGOVOR

Vsak človek živi iz svoje preteklosti, iz svojih korenin, in čim starejši je, tem bolj pogosto se ozira nazaj. Takšen pogled je lahko koristen, saj lahko vnovič ovrednoti svoja dejanja. S tem pritrdi vsemu, kar je bilo dobro in obžaluje slabo, vse skupaj pa prepusti Božjemu usmiljenju. Ni pa dobro, če nenehno koplje po svoji pre-

teklosti in se z njo obremenjuje. To bi ga ohromilo in mu preprečilo, da bi se spoprijel s sedanostjo. Zato je zelo dragocena današnja Pavlova misel: »Staro je minilo. Pozabljam, kar je za menoj«.

Sveto pismo nas zlasti v psalmih nenehno vabi, da premišljujemo o preteklosti, zlasti da si kličemo v spomin velika Božja dela, vse, kar je Bog dobrega storil za nas. Molivec je človek hvaležnega spominjanja. Obenem pa nas apostol Pavel modro spodbuja, da se odlepimo od preteklosti, jo pustimo za seboj, se napotimo za Kristusom in živimo z njim novo življenje. Tako ravna tudi on, saj pravi: »Pozabljam, kar je za menoj, in se iztegujem proti temu, kar je pred menoj, ter tečem proti cilju.«

V letošnjem letu se kristjani spominjamo nastopa in delovanja Martina Lutra in drugih reformatorjev pred petsto leti. K temu spominjanju je Svetovna luteranska zveza povabila tudi katoličane z željo, da se ta dogodek odvije v ekumenskem in prijateljskem duhu. Papež Benedikt XVI. je v imenu katoličanov to povabilo z veseljem sprejel. Ob tem pa je izrazil nekaj želja. Najprej, naj bo ta dogodek v znamenju skupne molitve za edinost. Vsebuje naj skupno prošnjo h Gospodu Jezusu Kristusu za odpuščanje krivic, ki smo jih skozi stoletja drug drugemu prizadeli, ter prošnjo za odpuščanje krivde, ki jo nosimo za delitve v 16. stoletju. Naj bo priložnost za »očiščenje zgodovinskega spomina«. Obe strani si morata priklicati v zavest, da je bila krivda za delitev na obeh straneh, da »smo se v 16. stoletju oboji obremenili s krivdo«, kot je rekel papež Janez Pavel II.

V tem duhu se je z Dnevom reformacije lani to obeleževanje spomina začelo in se nadaljuje. Ta dan se je slovesnosti v Lundu na Švedskem udeležil tudi sedanji papež. Skupaj z evangeličani v tem letu gledamo na minulih petsto let s hvaležnostjo, da namesto polemik in preprirov poteka dialog, namesto medsebojnih žalitev

spoštovanje, namesto predsodkov in očitkov naklonjenost. Veselimo se zблиžanja, ki je postalo možno v zadnjih petdesetih letih.

Obenem se držimo evangeljskega naročila, da ne smemo gledati nazaj, potem ko smo položili na plug. Upoštevamo Pavlovo naročilo, naj pozabimo, kar je za nami. Pozabljamo in odpuščamo namreč krivice, ki smo si jih kristjani različnih veroizpovedi v teh stoletjih prizadeli. Pogled upiramo naprej v upanju, da bodo skupnemu obeleževanju spomina sledili novi koraki naproti zaželeni polni edinosti.

PROŠNJE

DOBRI BOG, vse je odvisno od tvojega blagoslova in tvoje pomoči. Zato te prosimo:

1. Zgodovina odnosov med krščanskimi cerkvami je obremenjena s prepiri in vojnami. Odpusti nam, kakor tudi mi odpuščamo.
2. Spominjamo se velikih Gospodovih del, ki jih je naredil med verniki in pastirji drugih cerkva. Naj tekmuje v medsebojnem spoštovanju.
3. Apostol Pavel se je trudil, da bi osvojil popolnost, ker ga je osvojil Kristus. Naj tudi nas osvoji in prevzame Kristusova ljubezen.
4. »Ti pa pojdi in oznanjaj Božje kraljestvo,« naroča Jezus. Naj premagamo razdeljenost med kristjani, da bomo prepričljivi oznanjevalci.
5. Naj se kristjani predvsem s spreobrnjenjem srca in s svetostjo življenja bližamo edinosti.

GOSPOD JEZUS, ti si isti včeraj, danes in na veke. Ozdravi rane naše preteklosti in blagoslovi naše romanje naproti edinosti. Ki živiš in kraljuješ vekomaj.

PETI DAN (nedelja, 22. januarja):

»NASTALO JE NOVO«

UVOD

»Staro je minilo, nastalo je novo,« piše apostol Pavel. Jezus Kristus je izvir vse novosti. »On je prinesel vso novost s tem, ko je prinesel samega sebe,« pravi sv. Irenej. Kdor je v veri in ljubezni povezan z njim, postaja nov človek. Pavel je srečal Kristusa in postal ves nov in prenovljen. Naroča nam, naj slečemo starega človeka in oblečemo novega, to je, da oblečemo usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, krotkost in potrpežljivost. Poglejmo vase, koliko je v nas še starega: predsodkov, nevoščljivosti, zagledanosti vase in v svoj prav in vse to obžalujmo.

Prvo berilo: Bog podarja svojemu ljudstvu novo srce (Ezk 36,25-27)

Berilo iz knjige preroka Ezekijela.

Tako govori Gospod: »Pokropim vas s čisto vodo, da boste očiščeni. Vseh vaših nečistosti in vseh vaših malikov vas očistim. Dam vam novo srce in novega duha denem v vašo notranjost. Odstranim kamnito srce iz vašega telesa in vam dam meseno srce. Svojega duha denem v vašo notranjost in storim, da se boste ravnali po mojih zakonih, se držali mojih odlokov in jih izpolnjevali.

Spev z odpevom - Ps 126: Božji izviri veselja

Odpev: VELIKE REČI JE GOSPOD STORIL ZA NAS.

Ko je GOSPOD obrnil usodo Siona,
smo bili kakor tisti, ki sanjajo.

Tedaj so bila naša usta polna smeha
in naš jezik vriskanja. **Odpev.**

Tedaj so govorili med narodi:
»Velike reči je GOSPOD storil zanje.«
Tisti, ki sejejo s solzami,
žanjejo z vriskanjem. **Odpev.**

Drugo berilo: »Oblekli ste novega človeka« (Kol 3,9-17)

Berilo iz Pisma apostola Pavla Kološanom.

Bratje in sestre. Ne lažite drug drugemu, saj ste slekli starega človeka z njegovimi deli vred in oblekli novega, ki se prenavlja za spoznanje, po podobi svojega Stvarnika. Kjer je to, ni več ne Grka ne Juda, ne obrezanega ne neobrezanega, ne barbara ne Skita, ne sužnja ne svobodnega, ampak vse in v vseh je Kristus.

Kot Božji izvoljenci, sveti in ljubljeni, si torej oblecite čim globlje usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, krotkost, potrpežljivost. Pre-
našajte drug drugega in odpuščajte drug drugemu, če se ima kateri kaj pritožiti proti kateremu. Kakor je Gospod odpustil vam, tako tudi vi odpuščajte. Nad vsem tem pa naj bo ljubezen, ki je vez popolnosti. In Kristusov mir naj kraljuje v vaših srcih, saj ste bili tudi poklicani vanj v enem telesu, in bodite hvaležni. Kristusova beseda naj bogato prebiva med vami. V vsej modrosti se med seboj poučujte in spodbujajte. S psalmi, hvalnicami in duhovnimi pesmimi v svojih srcih hvaležno prepevajte Bogu. In vse, kar koli delate v besedi ali v dejanju, vse delajte v imenu Gospoda Jezusa in se po njem zahvaljujte Bogu Očetu.

**ALELUJA. ČE SE KDO NE RODI IZ VODE IN DUHA, NE
MORE PRITI V BOŽJE KRALJESTVO. ALELUJA.**

Evangelij: Morate se roditi iz Duha (Jn 3,1-8)

Iz svetega evangelija po Janezu.

Med farizeji je bil človek, ki mu je bilo ime Nikodém; bil je prvak med Judi. Ponoči je prišel k Jezusu in mu rekel: »Rabi, vemo, da si prišel od Boga kot učitelj; kajti nihče ne more delati teh znamenj, ki jih ti delaš, če ni Bog z njim.« Jezus je odgovoril in mu rekel: »Resnično, resnično, povem ti: Če se kdo ne rodi iz vode in Duha, ne more priti v Božje kraljestvo. Kar je rojeno iz mesa, je meso, in kar je rojeno iz Duha, je duh. Ne čudi se, da sem ti rekel: Morate se roditi od zgoraj. Veter veje, koder hoče, njegov glas slišiš, pa ne veš, od kod prihaja in kam gre. Tako je z vsakim, ki je rojen iz Duha.«

NAGOVOR

»Novo srce, nov duh, novi človek, novo, ki nastaja« - te besede dajejo ton današnji nedelji. Tudi nedelja sama je »nov dan«, začetek novega tedna, Gospodov dan, ki ga prejemamo iz Božjih rok. Ob srečanju z Bogom in z brati in sestrami tudi mi postajamo novi ljudje.

Nekaj novega je bil tudi dogodek na lanski Dan reformacije, ko se je papež Frančišek udeležil slovesnosti ob začetku obeleževanja 500-letnice reformacije v Lundu na Švedskem. Danes se bomo pomudili ob mislih, ki jih je povedal v nagovoru.

Spomnil je na Jezusove besede o trti in mladikah, ki nakazujejo, kako tesno moramo biti kristjani povezani z Jezusom, da bi imeli življenje in bi obrodili sad. To je prva in najvažnejša edinost – edinost z Jezusom, ki poraja in omogoča tudi edinost med kristjani. Zato je papež nadaljeval z molitvijo: »Gospod, pomagaj nam s svojo milostjo, da bomo tesneje povezani s teboj in bolje pričevali za našo skupno vero, upanje in ljubezen.« Zahvalil se je

Bogu tudi za napore naših bratov in sester iz različnih cerkva in cerkvenih skupnosti, ki se niso sprijaznili z delitvijo, ampak so ohranjali živo upanje na prihodnjo spravo med vsemi, ki verujemo v enega Gospoda.

Srečanje v Lundu papež razumeva kot »novo možnost, da nadaljujemo skupno pot ekumenskega razgovora, ki poteka že petdeset let med Luteransko svetovno zvezo in Katoliško cerkvijo«. »Ne smemo se sprijazniti z razdeljenostjo in medsebojno odtujitvijo, ki sta nastali z delitvijo. Imamo priložnost, da popravimo škodo, ki je nastala v nekem odločilnem trenutku naše zgodovine. To storimo tako, da premagamo spore in nesporazume, ki so preprečili, da bi se razumeli med seboj.«

Nato je papež usmeril pogled v poltisočletno zgodovino medsebojnih odnosov in nadaljeval: »Tudi mi moramo gledati na našo zgodovino z ljubeznijo in poštenostjo, priznati moramo napake in prositi za odpuščanje. Samo Bog je Sodnik. Z isto poštenostjo in ljubeznijo moramo priznati, da so naše delitve nasprotovale izvirnemu občutju Božjega ljudstva, ki po svoji naravi hrepeni po edinstvi. Delitve so se skozi zgodovino ohranjale zaradi predstavnikov posvetne oblasti, ne pa toliko zaradi hotenja vernega ljudstva. Ljudstvo je vedno in povsod potrebovalo varno in ljubeče vodstvo s strani Jezusa, Dobrega Pastirja. Na obeh straneh je obstajala iskrena volja, da bi izpovedovali in branili pravo vero. Vendar se zavedamo, da smo se zaradi strahu ali zaradi predsodkov obdali z okopi nasproti načinu verovanja drugih, ki postavljajo drugačne poudarke in vero izražajo v drugačni govorici. Papež Janez Pavel II. je rekel: 'Ne sme nas voditi namen, da bi se postavljali za sodnike zgodovine. Naš edini cilj mora biti, dejstva bolje spoznati in postati bolj odprti za resnico.' (31.10.1983).

Bog je gospodar in lastnik svojega vinograda. On ga varuje in zanj skrbi z neizmerno ljubeznijo. Božji pogled naj se nas notran-

je dotakne. Njegova želja je samo ta, da ostanemo kot žive mladike povezani z njegovim Sinom Jezusom. S tem ko začnemo drugače gledati na preteklost, si ne domišljamo, da bi docela popravili to, kar se je zgodilo – to tudi ni mogoče. Hočemo le eno: to zgodovino pripovedovati na drugačen način.«

PROŠNJE

GOSPOD JEZUS, s psalmi, hvalnicami in duhovnimi pesmimi v svojih srcih ti danes skupaj hvaležno prepevamo in te prosimo:
PRENOVI NAS, DA BOMO VSI ENO.

1. Gospod, pomagaj nam s svojo milostjo, da bomo tesneje povezani s teboj in bolje pričevali za našo skupno vero, upanje in ljubezen.
2. Daj nam novo srce in novega duha, da bo v nas zmagoval novi človek in postava ljubezni.
3. Pokropi nas s čisto vodo tvoje milosti in usmiljenja in nam odpusti krivdo za delitve in razkole.
4. Nad vsem naj bo ljubezen, ki je vez popolnosti. Odpusti nam grehe proti ljubezni do bližnjega.
5. Ti premaguješ naše človeške meje in nas prenavljaš. Pomagaj nam premagati vse, kar ogroža našo edinost.

NEBEŠKI OČE, velike reči si storil za nas. Z veseljem žanjemo prve snope in sadove prizadevanj za edinost. Dopolni in dokončaj naše delo. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

OSNUTEK ZA PRIDIGO NA 3. NEDELJO MED LETOM (22. JANUARJA 2017)

Sprava - Kristusova ljubezen nas priganja

Letošnji teden molitve za edinost so pripravile krščanske cerkve in skupnosti v Nemčiji. Izbrale so vodilno misel *Sprava – Kristusova ljubezen nas priganja*. Z njo so nemški kristjani hoteli osvetliti jedro krščanskega verovanja, Jezusa Kristusa in delo sprave, ki ga je izvršil. Zato nas Kristusova ljubezen zavezuje in priganja k spravi v vseh naših odnosih, tudi in predvsem k spravi med ločenimi cerkvami. Najprej pa nas priganja k temu, da po Jezusovem zgledu in skupaj z njim molimo za edinost.

Sprava je eden najlepših in najbolj osrečujočih dogodkov, tako sprava med ljudmi, še bolj pa sprava z Bogom. V Sloveniji se že četrto stoletja govori o narodni spravi, ki pa nikakor ne uspe. Mor-da prav zato, ker smo iz nje odmislili Boga in priznanje krivde pred Bogom. Bog je izvir in tvorec vsake resnične sprave, saj nas je on prvi »po Kristusu spravil s seboj in nam naložil službo sprave«.

Sveto pismo Stare zaveze prinaša pripoved o egiptovskem Jožefu, ki je ganljiva zgodba o spravi med brati. Bratje so ga iz ljubosumja hoteli umoriti in ga prodali kot sužnja v Egipt. Čez leta pa so ga v hudi stiski morali iti prositi živeža. Jožef jim je odpustil hudoben naklep, dal se jim je spoznati in jim rešil življenje.

Zgodovina krščanstva pozna primere svetnikov, ki so po Jezusovem zgledu prostovoljno sprejeli nase trpljenje in smrt namesto bližnjega. Dali so življenje za svoje prijatelje. Eden od njih je bil redovnik Maksimilijan Kolbe, Poljak, mučenec tretjega rajha, ki je s svojim plemenitim dejanjem v globini uresničil spravo med dvema narodoma: med Nemci in Poljaki. Nacisti so ga leta 1941 zaprli v koncentracijsko taborišče Auschwitz. Kljub trpinčenju je po svo-

jih močeh med sojetniki nadaljeval svoje duhovniško poslanstvo in jim delil tolažbo božjega odpuščanja. Poleti 1941 je eden od taboriščnikov pobegnil, Nemci so za kazen določili deset talcev, med njimi tudi družinskega očeta osmerih otrok. Redovnik Maksimilijan se je javil in ga zamenjal, stopil je na njegovo mesto. 14. avgusta 1941 je med molitvijo in petjem umrl z drugimi talci od lakote in žeje.

Janez Pavel II. ga je razglasil za svetnika.

Omenimo še enega pričevalca in delavca za spravo: to je bil brat Roger Schutz, ustanovitelj taizéjske skupnosti. Njegova velika želja in stalna misel je bila sprava med vsemi kristjani. Cerkev, v kateri bratje molijo skupaj z mladimi, nosi napis: cerkev sprave. V pravilih skupnosti je dal zapisati stavek: »Nikoli se ne sprijazni s pohujšanjem needinosti med kristjani.« Njegova skupnost je bila mišljena kot majhno, vidno znamenje sprave. Mladim je govoril o Bogu ljubezni in usmiljenja. Rad je ponavljal besede sv. Avgušti-na: »Ljubi in povej to s svojim življenjem.« A tudi brat Roger, človek, ki je utelešal samo dobroto, nežnost, krotkost in nenasilje, je moral umreti nasilne smrti.

Skupno obeleževanje spomina na reformacijo pred 500 leti

Nemški kristjani so izbrali temo sprave zato, ker v tem letu obeležujemo spomin na začetek reformacije v Nemčiji (1517). To spominjanje nas ne sme še bolj razdeliti, nasprotno, bilo naj bi korak k tako zaželeni spravi in edinosti med kristjani.

Reformacija je močno zaznamovala vso evropsko, svetovno in tudi našo slovensko zgodovino in kulturo. V prejšnjih časih se katoličani takšnih obletnic nismo bili vajeni spominjati, saj so se obhajale v nespravljivem duhu: na strani evangeličanov so se slišale ostre kritike Katoliške cerkve, na katoliški strani pa očitki, da so se luterani odcepili od prave Cerkve. Letos pa se ta obletnica obhaja v ekumenskem in molitvenem duhu. Tako je želel papež

Benedikt XVI., ki je leta 2011 sprejel povabilo luteranov, da se spominjanju pridružijo tudi katoličani. Tako želi tudi papež Frančišek, ki se je ob dnevu reformacije 2016 udeležil začetka spominskih slovesnosti v Lundu na Švedskem. Papež Benedikt XVI. je v odgovoru na povabilo povedal, kako si predstavlja to spominjanje. Želi, da bi ob tej priložnosti skupaj izpovedali vero v troednega Boga in v Jezusa Kristusa; da bi skupaj molili; da bi skupaj Boga prosili za odpuščanje krivic, ki smo jih drug drugemu prizadeli, ter da bi prosili za odpuščanje krivde, ki jo nosimo za delitve; in končno, da bi nas to spominjanje zbližalo in vodilo bliže zaželeni edinosti.

Nemški evangeličani so te predloge z veseljem sprejeli. Rekli so, da nikakor ne praznujejo razkola, saj je delitev tudi zanje boleča. Spomin na reformacijo želijo obhajati v ekumenski povezanosti kot »praznik v čast Kristusu«.

Papež Benedikt XVI. je tudi želel, naj bi bilo to obeleževanje priložnost za »očiščenje zgodovinskega spomina«. Obe strani si morata priklicati v zavest, da je bila krivda za delitev na obeh straneh, da »smo se v 16. stoletju oboji obremenili s krivdo«, kot je rekel papež Janez Pavel II. Tega, kar se je zgodilo v preteklosti, ni moč povsem popraviti, mogoče pa je na to zgodovino gledati bolj pravično, stvarno, samokritično in jo povedati na drugačen način. O tem je govoril papež Frančišek pri ekumenskem bogoslužju v Lundu na Švedskem. Med drugim je rekel: »Ne smemo se sprijazniti z razdeljenostjo in medsebojno odtujitvijo, ki sta nastali z delitvijo. Imamo priložnost, da popravimo škodo, ki je nastala v nekem odločilnem trenutku naše zgodovine. ... Tudi mi moramo gledati na našo zgodovino z ljubeznijo in poštenostjo, priznati moramo napake in prositi za odpuščanje. Samo Bog je Sodnik. Z isto poštenostjo in ljubeznijo moramo priznati, da so naše delitve nasprotovale izvirnemu občutju Božjega ljudstva, ki po svoji na-

ravi hrepeni po edinosti. Delitve so se skozi zgodovino ohranjale zaradi predstavnikov posvetne oblasti, ne pa toliko zaradi hotenja vernega ljudstva. Ljudstvo je vedno in povsod potrebovalo varno in ljubeče vodstvo s strani Jezusa, Dobrega Pastirja. Na obeh straneh je obstajala iskrena volja, da bi izpovedovali in branili pravo vero. ... Zaradi strahu ali zaradi predsodkov smo se obdali z okopi nasproti načinu verovanja drugih, ki postavljajo drugačne poudarke in vero izražajo v drugačni govorici. Papež Janez Pavel II. je rekel: 'Ne sme nas voditi namen, da bi se postavljali za sodnike zgodovine. Naš edini cilj mora biti dejstva bolje spoznati in postati bolj odprti za resnico.' (31.10.1983). Bog je gospodar in lastnik svojega vinograda.«

V istem duhu molitve, obžalovanja grehov in spoštovanja, kakor sta se papež Benedikt XVI. in papež Frančišek pridružila obeleževanju spomina na reformacijo, to storimo tudi mi. Spomnimo se besed koncila, ki prav tako govori o ločitvah, do katerih je prišlo »ne brez krivde ljudi na obeh straneh« in nadaljuje: »Tistim, ki se sedaj rodijo v takšnih skupnostih in v njih pridejo do vere v Kristusa, ne moremo očitati greha ločitve; in katoliška Cerkev jih objema z bratskim spoštovanjem in ljubeznijo« (E 3). Poleg tega naroča, naj katoličani »v vsem gojijo ljubezen« in naj »z veseljem priznavajo in cenijo resnično krščanske vrednote, ki izvirajo iz skupne dediščine in ki jih najdemo pri bratih, ločenih od nas« (E 4).

ŠESTI DAN (ponedeljek, 23. januarja):

BOG NAS JE SPRAVIL S SEBOJ (2 Kor 5,18-19)

UVOD

V evharistični molitvi za spravo med drugim molimo: »Bog, naš Oče, bili smo daleč od tebe, po Jezusu, tvojem Sinu pa smo se vrnili k tebi. Svojega lastnega Sina si izročil ljudem v roke, da bi zaradi njegove smrti vsi živeli v miru s teboj in med seboj.« V tednu molitev za edinost razmišljamo o spravi v Kristusu in se veselimo, da je sprava tudi v središču razmišljanja in pobožnosti evangeličanov ali luteranov, pa tudi binkoštnikov. Danes prosimo, da bi se ob petstoletnici reformacije še bolj zbližali med seboj.

Prvo berilo: Bog sklene zavezo z Abrahamom (1 Mz 17,1-8)

Berilo iz Prve Mojzesove knjige.

Ko je Abram imel devetindevetdeset let, se mu je prikazal GOS-
POD in mu rekel: »Jaz sem Bog Mogočni. Hodi pred menoj in
bodi popoln! Sklenil bom svojo zavezo med seboj in teboj in silno
te bom namnožil.« Abram je padel na obraz in Bog je govoril z
njim ter rekel: »Glej, to je moja zaveza s teboj: postal boš oče
množice narodov. Ne boš se več imenoval Abram, temveč Abra-
ham ti bo ime, kajti postavljam te za očeta množici narodov.
Naredil te bom silno rodovitnega, napravil bom iz tebe narode in
kralji bodo izšli iz tebe. Postavljam svojo zavezo med seboj in
teboj ter tvojimi potomci za teboj iz roda v rod kot večno zavezo.
Tebi in tvojim potomcem za teboj bom Bog. Tebi in tvojemu
potomstvu dajem deželo, v kateri bivaš kot tujec, vso kánaansko
deželo, v večno last in bom njihov Bog.«

Spev z odpevom - Ps 98: Odrešenje prihaja

Odpev: VSA ZEMLJA JE VIDELA ZMAGO NAŠEGA BOGA.

Pojte GOSPODU novo pesem,
ker je storil čudovita dela;
GOSPOD je dal spoznati svoje odrešenje,
očem narodov je razodel svojo pravičnost. **Odpev.**

Spomnil se je svoje dobrote in zvestobe
za Izraelovo hišo.

Vsi konci zemlje so videli
odrešenje našega Boga. **Odpev.**

Vzklikajte GOSPODU, vsa zemlja,
vedri bodite, vriskajte in prepevajte!
Igrajte GOSPODU na citre,
s trobentami in z glasom roga
vzklikajte pred kraljem, GOSPODOM! **Odpev.**

Naj buči morje in kar ga napolnjuje,
zemeljski krog in njegov prebivalci,
naj vriskajo gore pred GOSPODOM, ker prihaja sodit zemljo.
Sodil bo svet s pravičnostjo, ljudstva z iskrenostjo. **Odpev.**

Drugo berilo: Sprava z Bogom (Rim 5,6-11)

Berilo iz pisma apostola Pavla Rimljanom.

Bratje in sestre. Ko smo bili še slabotni, je Kristus v času, ki je bil za to določen, umrl za brezbožne. Težko namreč, da bi kdo umiral za pravičnega: morda bi si kdo še upal umreti za dobrega. Bog pa izkazuje svojo ljubezen do nas s tem, da je Kristus umrl za nas, ko smo bili še grešniki. Veliko bolj bomo torej po njem rešeni jeze

zdaj, ko smo opravičeni z njegovo krvjo. Kajti če smo se po smrti njegovega Sina spravili z Bogom, ko smo bili še sovražniki, bomo veliko bolj rešeni po njegovem življenju, odkar smo prišli do sprave. Pa ne samo to, ampak se celo ponašamo v Bogu po našem Gospodu Jezusu Kristusu, po katerem smo zdaj dosegli spravo.

ALELUJA. BOG NAS JE PO JEZUSU KRISTUSU SPRAVIL S SEBOJ IN NAM DAL SLUŽBO SPRAVE. ALELUJA.

Evangelij: Oznanjam vam veliko veselje (Lk 2,8-14)

Iz svetega evangelija po Luku.

V tistem kraju so pastirji prenočevali na prostem in čez noč stražili pri svoji čredi. Gospodov angel je stopil k njim in Gospodova slava jih je obsijala. Zelo so se prestrašili. Angel pa jim je rekel: »Ne bojte se! Glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo. Danes se vam je v Davidovem mestu rodil Odrešenik, ki je Mesija, Gospod. To vam bo v znamenje: našli boste dete, poviato in položeno v jasli.« In nenadoma je bila pri angelu množica nebeške vojske, ki je hvalila Boga in govorila: »Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so mu po volji.«

NAGOVOR

Papež Frančišek je na Dan reformacije 2016 obiskal švedsko mesto Lund in se udeležil ekumenskega bogoslužja ob začetku obeleževanja spomina na reformacijo. V nagovoru je poudaril, da je temeljna in najpotrebnejša edinst tista, ki nas povezuje z Jezusom kakor mladike s trto. »Brez mene ne morete ničesar storiti«, pravi Jezus. On nas podpira in spodbuja, da iščemo poti, kako bi uresničili tudi medsebojno vidno edinst.

Papež je v govoru poudaril, da je Bog nesrečne delitve obrnil tudi v naše dobro, in nadaljeval: »Nedvomno je bila ločitev velik izvir trpljenja in nesporazumov. Po drugi strani pa nam je ločitev pomagala spoznati, da ločeni od Kristusa ne moremo ničesar storiti. Obenem nam je dala priložnost, da bolje razumemo nekatere vidike naše vere. S hvaležnostjo priznavamo, da je reformacija prispevala k temu, da smo Sveto pismo bolj postavili v središče življenja Cerkve. Ob skupnem poslušanju Božje besede so bili napravljeni pomembni koraki v dialogu med Katoliško cerkvijo in Svetovno luteransko zvezo. Prosimo Gospoda, da nas njegova beseda tesneje poveže, saj je izvir duhovne hrane in življenja. Brez njenega navdiha ne moremo ničesar storiti.«

Tudi papež Benedikt XVI. je ob obisku v Erfurtu septembra 2011 osvetlil nekatere hvalevredne poteze nastopa Martina Lutra. Povedal je: »Vprašanje o Bogu mu ni dalo miru. To vprašanje je bila gonilna vzmet njegovega življenja in vse njegove poti. 'Kako naj dosežem milostnega Boga?' To vprašanje ga je zadelo v srce. Teologija je bila zanj boj s samim seboj, pa tudi boj za Boga in z Bogom.« Nato se papež vprašuje: »Kaj pa danes? Komu je danes pravzaprav to še mar: Kako doseči milost pri Bogu? Žal tudi mnogi kristjani menijo, da se Bog ne zanima za naše grehe in kreposti.«

Papež Frančišek je ob obisku na Švedskem nadaljeval to razmišljanje in rekel: »Duhovno izkustvo Martina Lutra nas spominja, da brez Boga ne moremo ničesar storiti. Vse življenje ga je zaposlovalo vprašanje, kako naj najde milost in usmiljenje pri Bogu. Vprašanje glede pravega odnosa do Boga je odločilno vprašanje našega življenja. Luter je srečal usmiljenega Boga v veselem oznanilu o učlovečenem, umrlem in vstalem Jezusu Kristusu.«

Papež je sklenil svoje razmišljanje z besedami: »Danes tukaj v stolnici v Lundu skupaj molimo luterani in katoličani. Zavedamo

se, da brez Boga in ločeno od njega ničesar ne moremo storiti. Prosimo ga za pomoč, da bomo ostali živi udje, vedno povezani z njim, vedno potrebni njegove milosti. Tako bomo skupaj ponesli v svet njegovo besedo, v ta svet, ki tako zelo potrebuje njegove nežne milosti in usmiljenja.«

PROŠNJE

GOSPOD JEZUS, brez tebe ne moremo ničesar storiti, v povezanosti s teboj pa veliko. Zato zaupamo vate in te prosimo:

1. Bog nas je spravil s seboj. Po Kristusu smo dosegli spravo. Naj kristjani povsod gradimo mostove razumevanja in sprave.
2. Angeli so oznanjali mir ljudem na zemlji, ki so Bogu po volji. Daj, Gospod, da bomo iskali in izpolnjevali tvojo sveto voljo.
3. Naj Božja beseda v Svetem pismu tesneje poveže med seboj katoličane in luterane, saj je za oboje izvir duhovne hrane in življenja.
4. Vsi ljudje nosijo v sebi Božjo podobo. Naj kristjani nikoli ne delamo krivičnih razlik med ljudmi.
5. Ti si nas prvi vzljubil. Naj tudi mi napravimo prvi korak k srečanju z brati in sestrami drugih cerkva.

DOBRI OČE, spomni se svoje dobrote in zvestobe do svojega ljudstva. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

SEDMI DAN (torek, 24. januarja):

BOG NAM JE NALOŽIL SLUŽBO SPRAVE (2 Kor 5,18-19)

UVOD

Bog nas je v Kristusu spravil s seboj in nam naložil službo sprave, piše apostol Pavel. Kako kot posamezniki in kot Cerkev vršimo to službo? Koliko časa traja, da odpustimo žalitev ali krivico? V človeštvu, ki je še zmeraj nesrečno razdvojeno, Bog nenehno deluje in je začetnik vsakega prizadevanja za mir in edinost. Njegov Sveti Duh deluje v srcih ljudi, da se sovražniki spravijo, si nasprotniki podajo roke in se sprti narodi odločijo za sodelovanje. Odprimo se Svetemu Duhu, duhu edinosti, da bomo opravljali službo sprave, ki nam je naložena.

Prvo berilo: Jožef se spravi s svojimi brati (1 Mz 50,15-21)

Berilo iz prve Mojzesove knjige.

Ko so Jožefovi bratje videli, da je oče Jakob umrl, so rekli: »Kaj, če nas bo Jožef sovražil in nam hotel povrniti vse húdo, ki smo mu ga prizadeli!« Pristopili so k Jožefu in rekli: »Tvoj oče je pred smrtjo zapovedal in rekel: ›Tako recite Jožefu: Oh, odpusti vendar hudodelstvo svojih bratov in njihov greh!‹ Res so ti prizadeli húdo, a odpusti vendar zdaj hudodelstvo služabnikov Boga tvojega očeta!« Ko so mu to govorili, se je Jožef zjokal. Tedaj so prišli tudi njegovi bratje, se vrgli predenj in rekli: »Glej, tvoji sužnji smo!« Jožef jim je rekel: »Ne bojte se! Sem mar jaz namesto Boga? Hoteli ste mi sicer storiti húdo, Bog pa je to obrnil na dobro, da naredi to, kar je očitno danes: da ohrani pri življenju številno ljudstvo. Ne bojte se torej! Poskrbel bom za vas in za vaše otroke.« Tako jih je tolažil in jim govoril na srce.

Spev z odpevom - Ps 72: Kralj miru in njegovo kraljestvo

Odpev: TVOJE KRALJESTVO JE MIR IN PRAVIČNOST.

O Bog, daj svoje sodbe kralju,
svojo pravičnost kraljevemu sinu.
Naj sodi tvoje ljudstvo po pravičnosti,
tvoje nesrečnike po pravici. **Odpev.**

Naj gore prinesejo mir ljudstvu
in griči pravičnost.
Naj brani nesrečne med ljudstvom,
rešuje sinove ubogega. **Odpev.**

Vsi kralji naj se mu klanjajo,
vsi narodi naj mu služijo.
Zakaj rešil bo ubogega, ki kliče na pomoč,
nesrečnega, ki nima pomočnika. **Odpev.**

Drugo berilo: Ljubimo se med seboj (1 Jn 3,16b-21)

Berilo iz prvega pisma apostola Janeza.

Bratje in sestre. Ljubezen spoznavamo po tem, da je On dal življenje za nas. In takó smo tudi mi dolžni dati življenje za brate. Kako more Božja ljubezen prebivati v človeku, ki ima premoženje tega sveta in vidi, da je brat v pomanjkanju, pa zapira svoje srce pred njim? Otroci, ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in resnici.

Po tem bomo tudi spoznali, da smo iz resnice. In pred njim bomo pomirili svoje srce, če nas srce obsoja; saj je Bog večji od našega srca in spoznava vse. Ljubi, če pa nas naše srce ne obsoja, smo z Bogom zaupni in dobimo od njega, kar ga prosimo.

ALELUJA. OČE, DA BI BILI VSI ENO, KAKOR SI TI, OČE, V MENI IN JAZ V TEBI, DA BO SVET VEROVAL, DA SI ME TI POSLAL. ALELUJA.

Evangelij: Jezus moli za edinost svojih učencev (Jn 17,20-26)

Iz svetega evangelija po Janezu.

Med zadnjo večerjo je Jezus molil k svojemu Očetu: »Ne prosim samo za té, ampak tudi za tiste, ki bodo po njihovi besedi verovali vame: da bi bili vsi eno, kakor si ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bi bili tudi oni v naju, da bo svet veroval, da si me ti poslal. In jaz sem jim dal veličastvo, ki si ga dal meni, da bi bili eno, kakor sva midva eno: jaz v njih in ti v meni, da bi bili popolnoma eno. Naj svet spozna, da si me ti poslal in da si jih ljubil, kakor si ljubil mene. Oče, hočem, naj bodo tudi ti, ki si mi jih dal, z menoj tam, kjer sem jaz, da bodo gledali moje veličastvo, ki si mi ga dal, ker si me ljubil pred začetkom sveta. Pravični Oče, svet te ni spoznal, jaz pa sem te spoznal in ti so spoznali, da si me ti poslal. In razodel sem jim tvoje ime in jim ga bom razodeval, da bo ljubezen, s katero si me ljubil, v njih in bom jaz v njih.«

NAGOVOR

Pripoved o egiptovskem Jožefu je pretresljiva zgodba o spravi med brati. Spomnimo se, da so Jožefovi bratje postali nanj ljubosumni, ker ga je oče Jakob imel še posebej rad. Hoteli so ga celo umoriti, a ker se je ponudila priložnost, so ga raje prodali kot sužnja v Egipt. Tam je Jožef napravil sijajno kariero na faraonovem dvoru. Upravljal je državne zaloge hrane. Ko je v Izraelu zavlada-la lakota, so se njegovi bratje odpravili prosit hrane v daljnji Egipt. Jožef se jim je dal spoznati in jim rešil življenje. Brate je pekla vest zaradi hudodelstva in so ga prosili odpuščanja. Odpus-

til jim je in jih spomnil, kako Bog čudovito obrača človeške sklepe in namene: »Hoteli ste mi sicer storiti húdo, Bog pa je to obrnil na dobro. Ne bojte se. Poskrbel bom za vas in za vaše otroke.«

Egiptovski Jožef govori in ravna čisto drugače, kot je sicer veljalo v Stari zavezi: Zob za zob, oko za oko. Živel je več kot tisoč let pred Kristusom, toda govori in ravna, kakor da bi poznal Jezusov nauk o odpuščanju in usmiljenju. Tudi čustev in solz ganjenosti se ne sramuje. Videl je brate in očeta v pomanjkanju in ni zaprl svojega srca pred njimi, ker je Božja ljubezen prebivala v njem.

Delo za edinost kristjanov je delo za spravo med brati in sestrami. Za to edinost prosi Jezus pri zadnji večerji. Pomanjkanje ljubezni je bil glavni vzrok za delitve in razkole v davnem 11. in v 16. stoletju. Zato Jezus svojim učencem daje ljubezen, s katero je Oče ljubil njega in njegove učence.

Apostol Pavel pravi, da smo dolžni za brate dati življenje, kakor je Jezus iz ljubezni dal življenje za nas. V zgodovini 20. stoletja je vrsta primerov, ko so kristjani dali življenje za druge. Najbolj nam je znan poljski duhovnik pater Maksimilijan Kolbe, ki je 1941 prostovoljno šel v smrt namesto njemu povsem neznanega človeka v nacističnem taborišču Auschwitzu. Med nemškimi evangeličani pa sije lik pastorja Dietricha Bonhoefferja, ki se je pridružil odporu in zaroti proti Hitlerju in to plačal z življenjem aprila 1945. Med protestanti omenimo še brata in sestro Sophie in Hansa Scholl-a, študenta iz Münchna, prav tako člana odporniškega gibanja proti nacistični diktaturi. V letih pred vojno sta sprva verjela v družbeni ideal, ki so ga propagirali nacisti. Ob branju del sv. Avguština pa je Sofijino življenje dobilo novo smer. Pridružila se je odporniški skupini Bela vrtnica in pomagala deliti protinacistične letake, ki so preplavili številna nemška mesta. V njih so pozivali, da je potrebno strmoglaviti nacistični režim in ustanoviti »novo poduhovljeno Evropo«. Ko sta februarja 1943 z bratom

delila letake na münchenški univerzi, so ju zalotili in gestapo ju je aretiral. Pri zaslišanjih je Sophie dosledno skušala zaščititi svoje prijatelje tako, da je sebe in brata predstavila kot glavna odgovorna. Nekaj dni kasneje sta bila obsojena na smrt in obglavljena.

Mučenci za vero in človeške in verske vrednote povezujejo kristjane različnih cerkva in skupnosti in so znamenje, da je edinost mogoča.

PROŠNJE

NEBEŠKI OČE, vate upamo in k tebi kličemo iz nižin svoje majhnosti in grešnosti.

1. Naj posnemamo zgled egiptovskega Jožefa v njegovi pripravljenosti za spravo in odpuščanje.
2. Kakor je Jezus dal življenje za nas, naj tudi mi dajemo življenje za druge v vsakdanjem izgorevanju in služenju bližnjim.
3. Jezus je pri zadnji večerji prosil Očeta, da bi bili učenci eno med seboj. Naj se ves krščanski svet pridružuje tej molitvi.
4. Obudi med kristjani duha edinosti, da bomo iskali to, kar nas druži.
5. Pomagaj vsem, ki se po krstu imenujemo kristjani, da se spokorimo svojih grehov, si podamo roke, se združimo in tako dosežemo polnost življenja.

SVETI DUH, pridi na pomoč naši slabotnosti. Saj niti ne vemo, kako je treba za kaj moliti, toda ti sam posreduješ za nas z neizrekljivimi vzdihmi. Usliši nas po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

OSMI DAN (sreda, 25. januarja):

SPRAVLJENI Z BOGOM (2 Kor 5,20)

UVOD

Teden molitve za edinost kristjanov sklepamo na praznik spreobrnitve apostola Pavla. Bog je čudežno posegel v njegovo življenje. Najprej je stregel kristjanom po življenju, potem pa je sam dal življenje za Kristusa. To je bilo delo milosti, delo Svetega Duha. Nenehno spreobračanje in vračanje h Kristusu je nepogrešljiva sestavina ekumenske dejavnosti, saj smo tem bliže med seboj, čim bliže smo Njemu.

Prvo berilo: Mesijanski mir (Mih 4,1-5)

Berilo iz knjige preroka Miheja.

Zgodilo se bo poslednje dni:

Gora hiše GOSPODOVE bo trdno stala kot najvišja med gorami, vzdigovala se bo nad griči. In narodi bodo hiteli k njej, številna ljudstva bodo prišla in rekla: »Pridite, pojdimo na GOSPODOVO goro, k hiši Jakobovega Boga. Poučil nas bo o svojih potih in hodili bomo po njegovih stezah. Kajti s Siona bo prišla postava in GOSPODOVA beseda iz Jeruzalema.« Razsojal bo med številnimi ljudstvi, dokazoval močnim narodom v daljavo. Svoje meče bodo prekovali v lemeže in svoje sulice v srpe. Narod ne bo več vzdignil meča proti narodu, ne bodo se več učili vojskovanja. Sedeli bodo vsak pod svojo trto in pod svojo smokvo in nihče jih ne bo strašil, kajti usta GOSPODA nad vojskami so govorila. Da, vsa ljudstva hodijo, vsaktero v imenu svojega boga, mi pa hodimo v imenu GOSPODA, našega Boga, vselej in na vekomaj.

Spev z odpevom - Ps 87: Pesem o Sionu

Odpev: VSI MOJI STUDENCI SO V TEBI.

Na svetih gorah je njegova ustanova,
GOSPOD ima rajši sionska vrata
kakor vsa Jakobova prebivališča.
Častne reči se govorijo o tebi,
o Božje mesto! **Odpev.**

O Sionu se bo reklo: »Mož za možem je v njem rojen,
on sam ga utrjuje, Najvišji.«

Pojejo pri rajanju:

»Vsi moji studenci so v tebi.« **Odpev.**

Drugo berilo: Novo nebo in nova zemlja (Raz 21,1-5a)

Berilo iz Knjige Razodetja.

Nato sem videl novo nebo in novo zemljo. Kajti prvo nebo in prva zemlja sta izginila in morja ni bilo več. Videl sem tudi sveto mesto, novi Jeruzalem, ko je prihajal z neba od Boga, pripravljen kakor nevesta, ki se je ozaljšala za svojega ženina. In zaslišal sem močen glas, ki je prišel od prestola in rekel: »Glej, prebivališče Boga med ljudmi! In prebival bo z njimi, oni bodo njegova ljudstva in Bog sam bo z njimi, njihov Bog. In obrisal bo vse solze z njihovih oči in smrti ne bo več, pa tudi žalovanja, vpitja in bolečine ne bo več. Kajti prejšnje je minilo.« Tisti, ki je sedel na prestolu, pa je rekel: »Glej, vse delam novo!«

ALELUJA. GLEJ, PREBIVALIŠČE BOGA MED LJUDMI! IN PREBIVAL BO Z NJIMI, ONI BODO NJEGOVA LJUDSTVA IN BOG SAM BO Z NJIMI, NJIHOV BOG. ALELUJA.

Evangelij: Jezus se prikaže Mariji Magdaleni (Jn 20,11-18).

Iz svetega evangelija po Janezu.

Prvi dan tedna je prišla Marija Magdalena navsezgodaj, še v temi, h grobu in je videla, da je kamen odstranjen od groba. Stala je zunaj pred grobom in jokala. Med jokom se je sklonila v grob in zagledala dva angela v belih oblačilih. Sedela sta eden pri vzglavju in eden pri vnožju, kjer je bilo položeno Jezusovo telo. Rekla sta ji: »Žena, zakaj jokaš?« Dejala jima je: »Mojega Gospoda so odnesli in ne vem, kam so ga položili.« Ko je to rekla, se je obrnila in zagledala Jezusa. Stal je tam, pa ni vedela, da je Jezus. Jezus ji je rekel: »Žena, zakaj jokaš? Koga iščeš?« Mislila je, da je vrtnar, in mu rekla: »Gospod, če si ga ti odnesel, mi povej, kam si ga položil, in ga bom jaz odnesla.« Jezus ji je dejal: »Marija!« Ona se je obrnila in po hebrejsko rekla: »Rabuní« (kar pomeni Učitelj). Jezus ji je rekel: »Ne oklepaj se me! Kajti nisem še šel gor k Očetu; pojdi pa k mojim bratom in jim povej: ›Odhajam gor k svojemu Očetu in vašemu Očetu, k svojemu Bogu in vašemu Bogu.« Marija Magdalena je šla in učencem sporočila: »Gospoda sem videla,« in to, kar ji je povedal.

NAGOVOR

Sveto pismo je knjiga upanja in kdor ga bere, najde v njem neusahljive vrele upanja. Govori nam o tem, da je svet v dobrih rokah, ker je v Božjih rokah. Bog je gospodar zgodovine, on ima končno vse niti v rokah, ne ljudje. Bog izvršuje svoj načrt odrešenja, načrt modrosti in ljubezni, ki ga človeška hudobija ali slabost ne moreta prekrizati. Stara in Nova zaveza prinašata čudovita preroška besedila o upanju. Eno najlepših smo prebrali danes. Izaija napoveduje mesijanske čase, ko bodo »ljudstva svoje meče prekovali v lemeže in svoje sulice v srpe. Narod ne bo več vzdignil meča proti na-

rodu, ne bodo se več učili vojskovanja. Sedeli bodo vsak pod svojo trto in pod svojo smokvo in nihče jih ne bo strašil«. Še bogatejši so Janezove besede o novem nebu, novi zemlji in novem Jeruzalemu, nebesih, ko bo Bog obrisal vse solze, ko smrti ne bo več, pa tudi žalovanja, vpitja in bolečine ne bo več.

Še divjajo vojne in nasilje po vsem svetu. Vendar pa že na tem svetu obstajajo oaze miru, lepote in harmonije, kjer doživljamo predokus nebeškega Jeruzalema. Vsi vemo, da nam takšna doživetja omogoča predvsem glasba, zlasti cerkvena glasba. Komu še ni kakšna prelepa cerkvena pesem priklicala solze v oči? Koga ni pretresla in ganila do srca? Kakšen čar imajo naše cerkvene zborovske pesmi, brez katerih ni nobenega romanja, ni doživetja božiča, ne velike noči ali Marijinih praznikov. Obstajajo pa tudi vzvišene in zahtevnejše glasbene mojstrovine, brez katerih bi bil ta svet neskončno revnejši.

Največji glasbeni genij vseh časov je bil gotovo Johann Sebastian Bach. Kot njegov sodobnik Georg Friedrich Händel, ki nam je podaril nedosežni svetopisemski oratorij *Mesija*, je bil tudi Bach protestant. Deloval je kot organist, skladatelj in koncertni mojster, najdlje – kar 27 let - v Leipzigu, kjer je skladal največ za protestantsko bogoslužje. Tu sta nastala njegova obsežna pasijona (po Janezu in po Mateju), Božični oratorij in Maša v h-molu, ki velja za najlepše cerkvenoglasbeno delo 18. stoletja. V njej je uglasbil besedilo katoliške maše.

Nemški in naši slovenski reformatorji so podpirali dejavno sodelovanje ljudstva pri bogoslužju in so napisali in zložili nešteto preprostih cerkvenih pesmi. Tako so bogoslužje približali preprostemu človeku v domačem jeziku in v njemu domači glasbi. Mnoge se pojejo še danes, tudi pri nas.

Mnogim ljudem sta reformacija in protestantizem blizu prav zaradi skladatelja Bacha. Nekateri ga imenujejo »peti evangelist,

ki svoj evangelij oznanja z nedosežno glasbo«. Njegove umetnine so najlepši dokaz, da je reformacija v 16. stoletju po Božji previdnosti prinesla tudi številne blagoslove in nam daje veliko razlogov za hvaležnost. To nam naroča tudi koncil, ki pravi, naj »katoličani z veseljem priznavajo in cenijo resnično krščanske vrednote, ki izvirajo iz skupne dediščine« in ki jih najdemo pri drugih kristjanih, pravoslavnih in evangeličanih. Prav je, da »priznavamo Kristusovo bogastvo in dela njegove moči v življenju drugih, ki pričajo za Kristusa, ... kajti Bog je vedno čudovit in občudovanja vreden v svojih delih« (E 4).

PROŠNJE

DOBRI OČE, tvoj Sin te je prosil za dar edinosti, zato si te upamo tudi mi prositi:

ZEDINI VSE KRISTJANE V RESNICI IN LJUBEZNI.

1. Kristjani smo najbolj odgovorni za graditev in ohranitev miru na svetu. Naj storimo vse, da narod ne bo več vzdignil meča proti narodu.
2. Upanje na novo nebo in novo zemljo naj nas spodbuja in zavezuje k delu za pravičnost in mir na zemlji.
3. Sprava je Božji dar in izvir novega življenja. Gospod, pomagaj uresničiti spravo med razdvojenimi narodi na Srednjem Vzhodu.
4. Daj, Gospod, da bo v naših družinah, župnijah in redovnih skupnostih blagoslov bratske in sestrške sloge.
5. Naj bomo po zgledu blaženega škofa Slomška odprti za vse dobro, resnično in sveto pri drugih kristjanih.

NEBEŠKI OČE, želimo hoditi pogumno in potrpežljivo po poti naproti edinosti. Zaupajmo v močno delovanje Duha. Blagoslavljaljaj vse, ki molijo in delajo za edinost. Po Kristusu, našem Gospodu.

EKUMENSKO BOGOSLUŽJE BOŽJE BESEDE

UVOD

Petsto let reformacije – obhajamo »praznik Kristusa«

Krščanske cerkve v Nemčiji želijo praznovati petstoletnico začetka reformacije kot »praznik v čast Kristusa« (»Christusfest«). Reformacija je v ospredje postavila spoznanje, da nam je odrešenje podarjeno po milosti in po veri v Jezusa Kristusa. Hvaležni smo, da nas je Bog odrešil po Kristusovem križu. Križ tudi ozdravlja naše razdeljenosti in nas zedinja. V tem bogoslužju bomo iskreno priznali greh delitve, ki je nastopila kot posledica reformacije in Boga prosili za odpuščanje. Praznujemo Kristusa in njegovo spravno delovanje, ki nagiba srca ločenih kristjanov, da postanejo Kristusovi odposlanci in služabniki sprave.

Bogoslužje

S temo »Sprava – Kristusova ljubezen nas priganja« praznujemo spravo, ki nam je po veri v Jezusa Kristusa nepreklicno podarjena. Kristusova ljubezen je za nas moč, ki nas priganja, da bi premagali naše ločitve in si prizadevali za spravo. Zbiramo se v Jezusovem imenu, pojemo psalme in pesmi v hvalo čudovitih Božjih del. Priznavamo greh delitve in njenih posledic in prosimo za odpuščanje. Oznanilo Božje besede postavlja v središče Kristusovo spravno delovanje. On je za vse umrl (prim. 2 Kor 5,14). Verujoči odgovorijo na to blagovest s tem, da sprejmejo njegov klic, ki jih vabi, da postanejo služabniki sprave.

Simbolna dejanja med bogoslužjem

Zid

Padec berlinskega zidu leta 1989 je bil sklepni dogodek nekega dogajanja, ki se je začelo v Nemški demokratični republiki (NDR/DDR), ko so ljudje na okna in vrata postavljali sveče in molili za svobodo. Horst Sindermann, ki je bil do 1989 član političnega biroja osrednjega odbora Socialistične enotne stranke Nemčije (SED), je ob tem pripomnil: »Vse smo načrtovali. Na vse smo bili pripravljeni, samo na sveče in molitve ne.« Zato sta za nas graditev in porušenje zidu postala simbola delitve med kristjani in njihove sprave, ki jo iščemo. Postaneta lahko tudi znamenje upanja v vsakem položaju, v katerem doživljamo kakšno delitev kot nepremagljivo. Ko med bogoslužjem priznavamo grehe, postavimo simboličen zid, med branjem Božje besede ta zid stoji, potem pa ga spremenimo v križ kot znamenje upanja – ta dejanja nas opogumljajo, da žalostne ločitve imenujemo s pravim imenom in jih z Božjo pomočjo premagujemo.

Napitek glede gradiva za postavitev in porušenje zidu

»Naša krivda je, da smo razdeljeni«: Po kratkem uvodu postavimo zid, ki označuje grehe in delitve, omenjene pri kesanju. Zid naj stoji med bogoslužjem vse

do tistega dela, ki nosi naslov »V veri odgovarjamo Bogu in udejanjamo spravo«. Šele nato »kamne« iz zidu preoblikujemo v podobo križa.

Za to simbolično dejanje potrebujemo naslednje gradivo (odvisno od velikosti prostora): 12 enako velikih škatel (kot se rabijo npr. za čevlje), ki jih oblepimo z ovojnim papirjem; škatle pomenijo kamne. Na sprednjo stran kot gesla napišemo, kaj nas najbolj deli: pomanjkanje ljubezni, sovraštvo in zaničevanje, obrekovanje, krivično razlikovanje, preganjanje, porušena edinost, nestrpnost, verske vojne, delitve, zloraba moči in oblasti, osamitev, ošabnost. Ob priznanju grehov prinesemo ustrezen »kamen« in tako se iz kamnov sestavi zid. Kjer je možno in primerno, lahko v prošnjah omenimo boleča izkustva, ki so povezana z domačim krajem ali deželo.

Po trenutku tihote oseba, ki je prinesla kamen, prosi za odpuščanje. Verniki vsakič odgovorijo: »Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.«

Oznanjevanje Božje besede se sklene s pridigo, nato je molitev za spravo. Medtem ko podiramo zid in iz kamnov oblikujemo križ, pojemo pesem o spravi ali v čast križu. Preoblikovanje zidu naj poteka slovesno in naj se temu nameni dovolj časa, da bodo navzoči ob tem simboličnem dejanju mogli zaslutiti preoblikujočo in pravno moč Kristusovega križa.

Če bogoslužje poteka v majhni skupini, lahko te bogoslužne dele dopolnimo ali nadomestimo z osebnimi pričevanji; ta naj v prvem delu omenijo položaje ali dogodke, ki so koga ranili. V delu »V veri odgovarjamo Bogu in udejanjamo spravo« lahko uvrstimo pripovedi o spravi in ozdravljenju odnosov med veroizpovedmi.

Sveče

Izpovedi vere sledijo prošnje za različne potrebe. Po vsaki prošnji po trije sodelujoči prižgo eno svečo ob večji sveči (npr. velikonočni) in se postavijo v polkrogu ob križ ter tam ostanejo do očenaša. Po delu »Namesto Kristusa smo poslani...« omenjeni dvanajsteri sodelujoči posredujejo plamen sveč vsem navzočim, tako da na koncu vsi v rokah držijo prižgano svečo. Bogoslužje se konča z blagoslovom in odslovitvijo.

EKUMENSKO BOGOSLUŽJE BOŽJE BESEDE

Sprava – Kristusova ljubezen nas priganja (2 Kor 5,14)

I. Zbrani v Jezusovem imenu

Pesem: Oče, združi nas; ali: Ubi caritas est vera / Kjer ljubezen je resnična (Slavimo Gospoda št. 466)

(Vstop sodelujočih, na čelu eden nosi Sveto pismo ali knjigo beril)

Voditelj: V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha

Vsi: Amen.

Voditelj: Milost in mir Boga, našega Očeta, ki nas je po Kristusu spravil s seboj, naj bo z vami vsemi.

Vsi: In s tvojim duhom.

Voditelj: Dragi bratje in sestre v Kristusu, v tem letu se krščanske cerkve in kristjani spominjamo začetka reformacije pred petsto leti. Sveti Pavel nas spominja na to, da nas je Bog po Jezusu Kristusu spravil s seboj in da nas Kristusova ljubezen priganja, da postanemo služabniki sprave. V edinosti Svetega Duha sedaj hvalimo Boga.

Spev z odpevom - Ps 98 (ali pesem: S skupno pesmijo prosimo 1-3 kitice)

Odpev: POJTE GOSPODU NOVO PESEM.

Pojte GOSPODU novo pesem,
ker je storil čudovita dela;
njegova desnica mu je pomagala,
njegov sveti laket. **Odpev.**

GOSPOD je dal spoznati svoje odrešenje,
očem narodov je razodel svojo pravičnost.
Spomnil se je svoje dobrote in zvestobe
za Izraelovo hišo. **Odpev.**

Vzklíkajte GOSPODU, vsa zemlja,
vedri bodite, vriskajte in prepevajte!
Igrajte GOSPODU na citre,
vzklíkajte pred kraljem, GOSPODOM! **Odpev.**

II. Naša krivda je, da smo razdeljeni (priznanje grehov)

Voditelj: Cerkev je poklicana k nenehnemu spreobračanju k Jezusu Kristusu, ki je njena glava. Zato je bilo v njej skozi zgodovino veliko prenovitvenih gibanj. Nekatera od njih so proti volji pobudnikov za posledice imela delitve, ki nasprotujejo Jezusovi volji. Jezus je pri zadnji večerji molil: »Oče, prosim, da bi bili popolnoma eno. Naj svet spozna, da si me ti poslal in da si jih ljubil,

kakor si ljubil mene« (Jn 17,23). Priznavamo svojo krivdo in prosimo za odpuščanje in ozdravitev naših ran, ki so jih povzročile naše delitve. – Ko priznavamo grehe, spoznavamo, da so kakor ločitvena stena, ki je nastala med nami in nas deli.

(Nekaj trenutkov tihote)

Voditelj: Molimo. Bog, naš nebeški Oče, v Jezusovem imenu prihajamo k tebi. Doživljamo, kako nas Sveti Duh prenavlja, obenem pa gradimo zidove, ki nas delijo in ovirajo občestvo in edinost v tebi. Predte prinašamo kamne, s katerimi smo postavili zidove, in te prosimo za odpuščanje in ozdravitev.

(Ob vsakem priznanju greha prinesemo v ospredje ustrezen kamen in jih drugega za drugim zlagamo v zid. Po trenutku tihote prinašalec kamna izreče prošnjo za odpuščanje. Navzoči odgovarjajo: »Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.«)

Prvi bralec: Prvi kamen v našem zidu je **pomanjkanje ljubezni**.

(Prinesemo »kamen« z napisom »pomanjkanje ljubezni«).

Usmiljeni Bog, Kristusova ljubezen nas priganja k prošnji za odpuščanje, ker smo tolikokrat grešili s pomanjkanjem ljubezni. Ponižno te prosimo:

Vsi: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Drugi bralec: Drugi kamen v našem zidu je medsebojno **sovraštvo in zaničevanje**.

(Prinesemo »kamen« z napisom »sovraštvo in zaničevanje«).

Usmiljeni Bog, Kristusova ljubezen nas priganja k prošnji za odpuščanje, ker smo se pregrešili s sovraštvom in zaničevanjem. Ponižno te prosimo:

Vsi: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Tretji bralec: Naslednji kamen v našem zidu je **obrekovanje**.

(Prinesemo »kamen« z napisom »obrekovanje«).

Usmiljeni Bog, Kristusova ljubezen nas priganja, da prosimo odpuščanja, ker smo o drugih slabo govorili in jih po krivem obtoževali. Ponižno te prosimo:

Vsi: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Četrti bralec: Naslednji kamen v našem zidu je medsebojno **krivično razlikovanje**.

(Prinesemo »kamen« z napisom »krivično razlikovanje«).

Usmiljeni Bog, Kristusova ljubezen nas priganja, da prosimo odpuščanja za vse oblike predsodkov in krivičnega razlikovanja. Ponižno te prosimo:

Vsi: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Voditelj: Gospod, usmili se. Kristus, usmili se. Gospod, usmili se.

Peti bralec: Naslednji kamen v našem zidu je **preganjanje**.

(Prinesemo »kamen« z napisom »preganjanje«).

Usmiljeni Bog, Kristusova ljubezen nas priganja, da prosimo odpuščanja, ker

smo drug drugega preganjali in povzročali trpljenje. Ponižno te prosimo:

Vsi: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Šesti bralec: Naslednji kamen v našem zidu je **porušena edinost**.

(Prinesemo »kamen« z napisom »porušena edinost«).

Usmiljeni Bog, Kristusova ljubezen nas priganja, da prosimo odpuščanja, ker smo vse predolgo mirno gledali razdeljenost med našimi cerkvami. Ponižno te prosimo:

Vsi: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Sedmi bralec: Naslednji kamen v našem zidu je **nestrpnost**.

(Prinesemo »kamen« z napisom »nestrpnost«).

Usmiljeni Bog, Kristusova ljubezen nas priganja, da prosimo odpuščanja, ker smo v preteklosti iz naše skupne domovine pregnali naše brate in sestre. Prosimo tudi odpuščanja za vse oblike verske nestrpnosti v današnjem svetu. Ponižno te prosimo:

Vsi: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Osmi bralec: Naslednji kamen v našem zidu so **verske vojne**.

(Prinesemo »kamen« z napisom »verske vojne«).

Usmiljeni Bog, Kristusova ljubezen nas priganja, da prosimo odpuščanja za vojne, ki smo jih v Kristusovem imenu bojevali drug proti drugemu. Ponižno te prosimo:

Vsi: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Voditelj: Gospod, usmili se. Kristus, usmili se. Gospod, usmili se.

Deveti bralec: Naslednji kamen v našem zidu so **delitve**.

(Prinesemo »kamen« z napisom »delitve«).

Usmiljeni Bog, Kristusova ljubezen nas priganja, da prosimo odpuščanja, ker kot kristjani živimo razdeljeni in ločeni eni od drugih ter da ne spolnujemo naše skupne poklicanosti k temu, da bi prispevali k ozdravitvi celotnega stvarstva. Ponižno te prosimo:

Vsi: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Deseti bralec: Naslednji kamen v našem zidu je **zloraba moči in oblasti**.

(Prinesemo »kamen« z napisom »zloraba moči in oblasti«).

Usmiljeni Bog, Kristusova ljubezen nas priganja, da prosimo odpuščanja za vse oblike zlorabe moči in oblasti. Ponižno te prosimo:

Vsi: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Enajsti bralec: Naslednji kamen v našem zidu je **osamitev**.

(Prinesemo »kamen« z napisom »osamitev«).

Usmiljeni Bog, Kristusova ljubezen nas priganja, da prosimo odpuščanja za osamitev od drugih, za zgrešen občutek, da zadostujemo sami sebi in ne potrebuje-

mo drugih. Odtujili smo se našim bratom in sestram in skupnostim, v katerih živimo. Ponižno te prosimo:

Vsi: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Dvanajsti bralec: Naslednji kamen v našem zidu je **ošabnost**.

(Prinesemo »kamen« z napisom »ošabnost«).

Usmiljeni Bog, Kristusova ljubezen nas priganja, da prosimo odpuščanja za ošabnost. Ponižno te prosimo:

Vsi: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Voditelj: Gospod, usmili se. Kristus, usmili se. Gospod, usmili se.

Voditelj: Molimo. Gospod, naš Bog, poglej ta zid, ki smo ga postavili in ki nas ločuje od tebe in drug od drugega. Odpusti nam naše dolge. Ozdravi nas. Pomagaj nam, da premagamo vse stene, ki nas delijo, in zedini nas v Tebi.

(Pesem: Oče, združi nas /ali instrumentalna glasba/)

III. Spravimo se z Bogom – poslušajmo Božjo besedo

Prvo berilo: Dam vam novo srce in novega duha (Ezk 36,26-33)

Berilo iz knjige preroka Ezekielja.

Tako govori Gospod BOG: »Dam vam novo srce in novega duha denem v vašo notranjost. Odstranim kamnito srce iz vašega telesa in vam dam meseno srce. Svojega duha denem v vašo notranjost in storim, da se boste ravnali po mojih zakonih, se držali mojih odlokov in jih izpolnjevali. Prebivali boste v deželi, ki sem jo dal vašim očetom, in boste moje ljudstvo in jaz bom vaš Bog. Vseh vaših nečistosti vas bom rešil. Poklical bom žito in ga pomnožil; lakote ne bom več poslal nad vas. Pomnožil bom sadove drevja in pridelek polja, da ne boste nikoli več zaradi lakote v posmeh med narodi. Tedaj se boste spomnili svojih hudobnih poti in svojih del, ki niso bila dobra. Sami sebi se boste studili zaradi svojih krivd in svojih gnusob. Tisti dan, ko vas bom očistil vseh vaših krivd, bom poskrbel, da bodo mesta znova naseljena in razvaline pozidane.

Spev z odpevom - Ps 18

Odpev: LJUBIM TE, GOSPOD, MOJA MOČ.

Zares, ti rešuješ nesrečno ljudstvo,
prevzetne oči pa ponižuješ.

Zares, ti mi prižigaš svetilko, o GOSPOD;
moj Bog mi razsvetljuje temo. **Odpev.**

Zares, s teboj napodim sovražna krdela,
s svojim Bogom preskočim zidovje.

To je Bog, njegova pot je popolna,

GOSPODOV izrek je ščit je vsem, ki se zatekajo k njemu. **Odpev.**

Zares, kdo je Bog razen GOSPODA,
kdo je skala razen našega Boga;
Boga, ki me z močjo opasuje
in mi daje pot popolnosti? **Odpev.**

Drugo berilo: Kristusova ljubezen nas priganja (2 Kor 5,14-20)

Berilo iz drugega pisma apostola Pavla Korinčanom.

Bratje in sestre. Kristusova ljubezen nas priganja, da smo takole presodili: eden je umrl za vse, torej so vsi umrli; in za vse je umrl, da tisti, ki živijo, ne bi živeli več sami sebi, ampak tistemu, ki je zanje umrl in vstal. Zato mi odslej nikogar ne poznamo po mesu: čeprav smo Kristusa poznali po mesu, ga zdaj ne poznamo več tako. Zato: če je kdo v Kristusu, je nova stvaritev: staro je minilo, glejte, nastalo je novo. Vse pa je iz Boga, ki nas je spravil s seboj po Kristusu in ki nam je dal službo sprave, tako da je bil Bog v Kristusu tisti, ki je svet spravil s seboj in jim ni zaračunal njihovih prestopkov, nam pa je zaupal besedo sprave. Za Kristusa smo torej poslani, kakor da Bog spodbuja po nas; zaradi Kristusa prošimo: spravite se z Bogom.

**ALELUJA. VESELIMO SE! TA MOJ SIN JE BIL MRTEV IN JE OŽIVEL;
BIL JE IZGUBLJEN IN JE NAJDEN. ALELUJA.**

Evangelij: Prilika o izgubljenem sinu (Lk 15,11-24)

Iz svetega evangelija po Luku.

Tisti čas je Jezus povedal učencem to priliko: »Neki človek je imel dva sina. Mlajši med njima je rekel očetu: ›Oče, daj mi delež premoženja, ki mi pripada!‹ In razdelil jima je imetje. Čez nekaj dni je mlajši sin spravil vse stvari skupaj in odpotoval v daljno deželo. Tam je z razuzdanim življenjem pognal svoje premoženje. Ko je vse zapravil, je v tisti deželi nastala huda lakota in začel je trpeti pomanjkanje. Šel je in se pridružil nekemu meščanu tiste dežele, ki ga je poslal na svoje posestvo past svinje. Želel se je nasititi z rožiči, ki so jih jedle svinje, pa mu jih nihče ni dal. Šel je vase in dejal: ›Koliko najemnikov mojega očeta ima kruha v obilju, jaz pa tukaj umiram od lakote. Vstal bom in šel k očetu in mu rekel: Oče, grešil sem zoper nebo in pred teboj. Nisem več vreden, da bi se imenoval tvoj sin. Vzemite me za enega od svojih najemnikov.‹ In vstal je ter šel k očetu. Ko je bil še daleč, ga je oče zagledal in se ga usmilil; pritekel je, ga objel in poljubil. Sin mu je rekel: ›Oče, grešil sem zoper nebo in pred teboj. Nisem več vreden, da bi se imenoval tvoj sin.‹ Oče pa je naročil svojim služabnikom: ›Brž prinesite najboljše oblačilo in ga oblecite! Dajte mu prstan na roko in sandale na noge! Pripeljite pitano tele in ga zakoljite ter jejmo in se veselimo! Ta moj sin je bil namreč mrtev in je oživel; bil je izgubljen in je najden.‹

(Nagovor, po njem nekaj trenutkov tihote.)

IV. V veri odgovarjamo Bogu in udejanjamo spravo

(Podremo zid in »kamne« preuredimo v obliko križa. Medtem pojemo pesem o spravi ali himno v počastitev križa /npr. Kraljevo znamenje, križ stoji – Slavimo Gospoda, št. 66/)

Voditelj: Molimo. Dobri Bog, naš nebeški Oče, poslušali smo tvojo besedo. Po našem Gospodu Jezusu Kristusu si nas spravil s seboj. Z močjo Svetega Duha preoblikuj in spremeni naša kamnita srca. Pomagaj nam, da bomo delali za spravo. Ozdravi delitve med kristjani, da bomo postali orodje miru na svetu. Amen.

(Pozdrav miru)

Voditelj: Gospodov mir naj bo vedno z vami.

Vsi: In s tvojim duhom.

Voditelj: Izrazimo si spoštovanje in ljubezen s pozdravom miru in sprave.

(Pesem: Zapoved, glejte, ta je moja – Slavimo Gospoda, št.85)

Nabirka

V. V veri odgovarjamo Bogu in pričujemo za spravo

Izpoved vere (nicejsko-carigrajska ali apostolska vera)

Prošnje

Po vsaki prošnji po trije sodelujoči prižgo svojo svečo ob večji sveči (npr. ob velikonočni) in se postavijo v polkrogu ob križ ter tam ostanejo do očenaša. Po očenašu posredujejo plamen sveče vsem navzočim, tako da na koncu vsi v rokah držijo prižgano svečo.

Voditelj: Vsemogočni Bog, poslal si nam svojega Sina Jezusa Kristusa in si spravil svet s seboj. Zahvaljujemo se ti za vse ljudi, ki jih pošiljaš s polnomočjem Svetega Duha, da oznanjajo vsem ljudstvom evangelij. Hvala ti, da si po njihovih molitvah in njihovem služenju po vsej zemlji sklical občestvo ljubezni in da po vsej zemlji kličejo tvoje ime. Prebudi v vseh skupnostih lakoto in žejo po edinosti v tebi.

Vsi: Prosimo te, usliši nas.

Voditelj: Usmiljeni Bog, prosimo te za krščanske cerkve. Napolni jih z resnico in mirom. Očisti našo vero in nas vodi po pravi poti. Prenovi nas, kadar omahujemo pri naši nalogi oznanjevanja evangelija. Skrbi za nas, ko smo utrujeni in vnovič zedini, kar je razdeljeno.

Vsi: Prosimo te, usliši nas.

Voditelj: Bog, naš Stvarnik, ustvaril si nas po svoji podobi in nas odrešil po svojem Sinu Jezusu Kristusu. Bodi usmiljen do vse družine človeštva.

Odstrani ošabnost in sovraštvo, ki zastrupljata naša srca. Odstrani stene, ki nas

delijo drug od drugega. Zedini nas v ljubezni. Ti deluj v nas, ko omagujemo, da se tvoje delo na zemlji dovrši in da se vsa ljudstva v miru zberejo okoli tvojega nebeškega prestola in ti služijo.

Vsi: Prosimo te, usliši nas.

Voditelj: Sveti Duh, darovalec življenja, ustvarjeni smo zato, da bi živeli polno življenje v tebi in da bi to zemeljsko življenje delili z brati in sestrami.

Prebudi v nas tvoje sočutje in ljubezen. Daj nam moč in pogum, da se zavzame-mo za pravičnost v naši družbi, za mir v naših družinah. Naj prinašamo tolažbo bolnim in umirajočim. Naj vse, kar imamo, delimo s potrebnimi. Spremeni srca vseh ljudi.

Vsi: Prosimo te, usliši nas.

Voditelj: Naš Odrešenik nam naroča in Božji nauk nas uči, da smemo takole moliti: Oče naš...

VI. Namesto Kristusa smo poslani kot služabniki sprave

Voditelj: Sveča je pomenljivo znamenje za ljudi: prinaša svetlobo, ustvarja toploto, varnost in skupnost. Pomeni Kristusa, ki je Luč sveta. Kot Kristusovi odposlanci nosimo to luč v svet, povsod tja, kjer vlada tema prepira, nesloge in delitev in otežuje skupno pričevanje. Kristusova luč naj uresniči spravo v naših mislih, besedah in dejanjih.

Prejmite Kristusovo luč in jo ponesite v temo sveta. Namesto Kristusa ste poslani, bodite služabniki sprave.

(Tisti, ki nosijo sveče, posredujejo plamen vsem navzočim, tako da vsi držijo prižgano svečo v rokah.)

VII. Blagoslov in poslanje

Voditelj: Usmiljeni Bog, prosimo te, naj vsi, ki delajo za spravo, doživijo tvojo pomoč, da bodo lahko oznanjali velika dela tvoje ljubezni. Po Kristusu, našem Gospodu.

Vsi: Amen.

Voditelj: Blagoslov vsemogočnega Boga Očeta in Sina in Svetega Duha naj pride na vas in na vas vedno ostane.

Vsi: Amen

Voditelj: Pojdite v miru.

Vsi: Bogu hvala.

(Pesem: Hvala večnemu Bogu /Slavimo Gospoda, št. 788/)

(Angleška pesem na temo »Kristusova ljubezen nas priganja« je na spletni strani [The Love of Christ Compels Us \[pdf\]](#))

EKUMENSKI POLOŽAJ V NEMČIJI

Sodelovanje sredi družbe, ki se spreminja

Od 81 milijonov prebivalcev Nemčije jih je okoli 50 milijonov krščanske vere. Pripadajo v glavnem bodisi Rimskokatoliški cerkvi ali eni od protestantskih deželnih cerkva, ki so povezane v Evangeličansko cerkev v Nemčiji (EKD). Številčno manjše so »svobodne cerkve« in Pravoslavna cerkev. Tako so v Nemčiji zastopane vse večje krščanske tradicije.

Pred stoletji je Nemčijo sestavljalo več kraljevin in kneževin, povezovala pa jih je ena skupna Cerkev. Reformacija, ki jo je skupaj z drugimi začel Martin Luter, je pripeljala do razkolov znotraj zahodnega krščanstva in kasneje tudi do vojn med katoliškimi in protestantskimi silami. »Augsburški mir« (1555) je začasno končal te spore s tem, da je določil, naj se prebivalci določene kraljevine ali kneževine ravnajo po veri deželnega vladarja. Tisti, ki so verovali drugače, so morali menjati veroizpoved ali se preseliti drugam. Ta določila so veljala za luterane in katoličane, ne pa tudi za kalvince in prekrščevalce (anabaptiste), ki so bili zato izpostavljeni preganjanju. Augsburški mir je obveljal prek šest desetletij, dokler ni izbruhnila tridesetletna vojna (1618-1648). Mir je bil spet vzpostavljen z »vestfalskim mirom«, ki je potrdil »augsturškega«, postavil pa je tudi določbe za kalviniste. Posledica je bila, da so Nemci živeli v pokrajinah, ki so bile med seboj veroizpovedno izolirane. Na kakšno versko različnost znotraj samostojnih dežel ni bilo mogoče misliti. Strahote vojne so sejele nezaupanje in sovraštvo med veroizpovedmi.

V devetnajstem stoletju so v Nemčijo začele prihajati druge cerkve in denominacije, med katerimi naj omenimo baptiste, metodiste kot tudi stare konfesionalne cerkve (staroluterani, staroreformirani, starokatoličani). Nastale so predvsem kot posledica znotrajcerkvenih protestnih gibanj, zato so bile te cerkve številčno sorazmerno majhne in pretežno nenaklonjene ekumenskim stikom.

Po 2. svetovni vojni se je položaj krščanskih cerkva v Nemčiji močno spremenil. Okoli dvanajst milijonov ljudi nemškega porekla je pribežalo – ali pa je bilo pregnanih - iz vzhodne Evrope. Ko so se naseljevali v Nemčiji, ni bilo mogoče posvečati pozornosti temu, kateri krščanski tradiciji kdo pripada. Protestanti so se naselili v katoliških krajih in obratno; tako so se med njimi sami po sebi vzpostavili tesnejši stiki.

Povojna gospodarska in industrijska rast je ustvarila potrebo po delavcih. Nemška vlada je sklenila dogovore z več sredozemskimi deželami o prihodu delavcev na začasno delo v Nemčijo. Prišlo je veliko število ljudi iz Italije, Španije, Portugalske, Grčije, Jugoslavije, Turčije, Maroka in Tunizije. To je povečalo konfesionalno in versko raznoličnost države. Zlasti se je povečala navzočnost pravoslav-

nih vernikov. Čeprav je bilo sprva mišljeno, da se bodo delavci po nekaj letih vrnili domov (odtod ime »Gastarbeiter«), so mnogi ostali in dali svoj pečat nemškemu življenju in kulturi. V osemdesetih letih smo bili priče številnim priseljenjem z nemškimi koreninami iz bivše Sovjetske zveze; mnogi so bili pravoslavni, baptisti ali judje. V zadnjih letih pa so nasilje, vojna in socialni nemiri na Srednjem Vzhodu, v Afriki, Afganistanu, Ukrajini in mnogih drugih deželah povzročili pravo reko beguncev. Največ jih beži v sosednje dežele, vse več pa je migrantov, ki iščejo zavetje v Nemčiji in v drugih evropskih deželah.

V bivši Vzhodni Nemčiji so krščanske cerkve, zlasti protestantska, odigrale odločilno vlogo pri dogodkih, ki so pripeljali do padca berlinskega zidu (1989) in konca komunistične vladavine. Kljub temu je krščanska vera v Vzhodni Nemčiji močno izgubila na pomenu. Britanski časopis *The Guardian* je opisoval Vzhodno Nemčijo kot »najbolj brezbožen kraj na svetu«. Komunistični režim gotovo ni bil glavni krivec za upad vernosti; krščanska vera je pojemala v Vzhodni Nemčiji že pred nastopom komunistične vladavine. Tamkajšnji ateizem ni po naravi agresiven, kot to velja za t.i. »nove ateiste«, ampak ga zaznamuje globoko vkoreninjena brezbriznost (indiferenca) do kakršne koli vere. Ko so ljudi v Berlinu spraševali, če se imajo za vernike ali nevernike, je nekdo odgovoril: »Nisem ne eno ne drugo, sem normalen.«

Današnja Nemčija daje dom ljudem z zelo različnimi kulturnimi ozadji in z različnimi verskimi – ali neverškimi – prepričanji. Okoli tretjina prebivalstva pripada eni od protestantskih deželnih cerkva v EKD, ena tretjina je katoliške vere, nekaj manj kot tretjina pa se ne prišteva nobeni veroizpovedi. Pravoslavnih je 1,7%, članov katere od svobodnih cerkva pa je 1,8%. Slednje imajo močne zgodovinske in teološke vezi z reformacijo, vendar niso na podoben način povezane z državo, kot to velja za Rimskokatoliško cerkev in EKD. Delež muslimanov v Nemčiji je 4,9%, judov pa 0,1%.

Cerkve v Nemčiji so se naučile sodelovati, čeprav še niso premagale vseh medsebojnih razlik. V času vlade nacistov so nekateri kristjani sodelovali z režimom. Drugi pa so se pridružili odporu, zato so mnoge pozaprlji ali poslali v koncentracijska taborišča. Skupno izkustvo življenja in trpljenja pod diktaturo nacistov je zblížalo kristjane različnih izročil. Danes je sodelovanje med cerkvami še boljše, vse pa z namenom, da bi izpolnili poslanstvo cerkve in z besedami in dejanji pričevali za evangelij. Ker sta Rimskokatoliška cerkev in EKD številčno najmočnejši, večina ekumenskega sodelovanja v Nemčiji poteka prav med njima.

Veliko je ekumenskega dogajanja »pri tleh«, med navadnimi verniki, npr. pri evangeličanskem »tednu molitve« in pri »tednu molitve za edinost kristjanov«. Sosednje župnije in cerkvene občine rade pripravijo ekumenske dogodke, kot so svetopisemska srečanja, teološke debate, praznovanja, sodelovanje pri domači

strani na spletu, obiski pri novih priseljencih, razdeljevanje zgibank z informacijami o krščanskih cerkvah na javnih mestih. Takšno delo navadno opravijo prostovoljci, člani župnij ali cerkvenih občin. Župnije in cerkvene občine ponekod sklenejo krajevno ekumensko partnerstvo in podpišejo formalni dogovor o oblikah sodelovanja. Dogovori se naslanjajo na podobne pisne dogovore med voditelji zadevnih cerkva.

Ekumensko sodelovanje je navzoče tudi na ravni cerkvenih voditeljev. Tako se skupina katoliških in protestantskih škofov iz EKD srečuje dvakrat letno in razpravlja o zadevah, ki so obojim skupne. Druga skupina se posveča teološkim vprašanjem, kot je npr. pojem človekovega dostojanstva. Poleg teh dvostranskih srečanj so tudi redna srečanja predstavnikov pravoslavne škofovske konference z rimskokatoliškimi in protestantskimi škofi ter srečanja med Zvezo svobodnih cerkva in EKD.

Značilna poteza nemške verske pokrajine so velika cerkvena zborovanja članov določene cerkve. Katoličani jih imenujejo *Katholikentage*, protestanti pa *Kirchentage*. Oboji se prirejajo vsako drugo leto; prve organizira Osrednji odbor nemških katoličanov, druge pa Nemško evangeličansko cerkveno zborovanje (DEKT). Načelno se pri njih zbirajo člani ene cerkve, a že veliko zadnjih let se dogaja, da prihajajo tudi člani drugih cerkva ali pa takšne celo povabijo za gostujče govornike.

Leta 2003 in 2010 so cerkve-članice Nemškega sveta cerkva skupno organizirale podobno zborovanje na ekumenski ravni in ga poimenovala »ekumensko cerkveno zborovanje« (*Ökumenischer Kirchentag*). Pri obeh so se kristjani dotaknili številnih vprašanj, ki so pomembna za nemško družbo (svetovna finančna kriza, podnebne spremembe, etična vprašanja, ki zadevajo človekovo življenje, pravičnost itd.). Velikega pomena so bili tudi branja in preučevanja Svetega pisma (Bible studies), teološke diskusije in ekumenska bogoslužja. Prirejanje takšnih zborovanj, zlasti ekumenskih cerkvenih zborovanj, nudi nemškim kristjanom odlične priložnosti, da pokažejo ne le, da so dejavni, ampak tudi, da so pripravljeni sodelovati in pritegniti še ostalo nemško družbo k dialogu.

Svet krščanskih cerkva v Nemčiji

Svet krščanskih cerkva v Nemčiji (*Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen*, ACK) je bil ustanovljen 10. marca 1948, to je le nekaj mesecev pred ustanovitvijo Svetovnega sveta cerkva. Ustanovni člani so bili: EKD, menoniti, baptisti, metodisti in Starokatoliška cerkev. Leta 1974 ali deset let po razglasitvi odloka o ekumenizmu na 2. vatikanskem koncilu se je temu Svetu pridružila Nemška katoliška škofovska konferenca. Isto leto je postala članica tudi Pravoslavna cerkev. Po združenju Nemčije sta se združila tudi zahodnonemški in vzhodnonem-

ški Svet krščanskih cerkva. Ker sta imela različno strukturo in članstvo, je bilo treba ustvariti novo ekumensko telo z novim statutom. Danes Svet krščanskih cerkva v Nemčiji (ACK) šteje sedemnajst cerkva-članic. Poleg njih je še šest cerkva s statusom gosta in štiri ekumenske organizacije, ki so opazovalke. Leta 2003, ko je potekal prvi ekumenski *Kirchentag* v Berlinu, so predstavniki vseh cerkva-članic Sveta pripravile ekumensko bogoslužje in podpisali Ekumensko listino (*Charta Oecumenica*), ki je nastala kot skupno delo Konference evropskih cerkva (KEK) in Sveta evropskih (katoliških) škofovskih konferenc (CCEE). ACK je objavil še lastno besedilo kot razmišljanje o pomenu in uporabnosti Ekumenske listine za nemške razmere.

Med drugim ekumenskim *Kirchentag*-om v Münchnu leta 2010 je Svet (ACK) uvedel »Ekumenski dan stvarstva« in s tem udeležil eno od priporočil iz Ekumenske listine. Ekumenski dan stvarstva naj bi bil skupno pričevanje za našo vero v Boga Stvarnika in naj bi nas spominjal na skupno dolžnost ohranjanja Božjega stvarstva. Obhaja se vsako leto na prvi petek v septembru. Prvič so ga obhajali člani ACK in Pravoslavne cerkve v mestu Brühl. Dandanes se Dan stvarstva praznuje po vseh nemških mestih. ACK vabi vse nemške kristjane k obhajanju tega dne in dovolj zgodaj objavlja predloge za bogoslužja ter dodatno gradivo, ki ga lahko verniki rabijo pri načrtovanju praznovanja.

Nemški Svet krščanskih cerkva je poleg omenjenega veliko časa in razpravljanj posvetil krstu. Leta 2007 je enajst cerkva-članic podpisalo soglasje o skupnem priznavanju krsta. Pet članic – med njimi menoniti in baptisti – dogovora ni podpisalo. Odtlej ACK še nadaljuje svoje napore v smeri skupnega priznavanja krsta. O tem je tekel pogovor na generalni skupščini ACK in na javni konferenci marca 2014. ACK je o tej temi pripravil posvetovanje s Finskim ekumenskim svetom.

Charta Oecumenica v 10. in 11. členu priporoča, da krščanske cerkve okrepijo dialog s predstavniki judovske vere ter predlagajo srečanja med kristjani in muslimani. V skladu s tem je ACK sodelovala z eno judovsko in dvema muslimanskima organizacijama pri pobudi, ki nosi naslov »Ali veš, kdo sem?« (*Weißt du, wer ich bin?*). Ta iniciativa je nudila nasvete in denarno podporo ljudem vseh treh veroizpovedi, da bi se bolje med seboj spoznali in se lotili skupnih dejavnosti na najširši ravni (»grassroot level«). Zaposlili so mlado muslimanko, da je usklajevala ta prizadevanja. Denarno so jih omogočile nemške in evropske državne ustanove.

Svet (ACK) je veliko pozornosti posvetil tudi dokumentu o *Krščanskem pričevanju v versko pluralnem svetu* in postavil delovno skupino za usklajevanje dela. Leta 2014 so priredili konferenco, na kateri so predstavniki cerkva-članic Sveta (ACK) in Evangeličanske zveze (EA) razpravljali o pričevanju in medverstve-

nem dialogu. Tako sta se Zveza (EA) in Svet (ACK) tesneje med seboj povezala in Zveza je prosila, da dobi pri Svetu (ACK) status opazovalke.

Ekumenski izzivi

Eden glavnih ekumenskih izzivov v Nemčiji je vzpostavitev neke podlage (platforme), na kateri bi se manjšinske cerkve mogle od blizu srečevati z obema večjima cerkvama. Rimskokatoliška cerkev in EKD sta po številu članstva približno enaki in imata na voljo enake vire. Sodelovanje med njima je zato samoumevno in obsega celo vrsto zadev, kot so npr. mešani (medcerkveni) zakoni ali vprašanja odnosa med državo in cerkvijo. Pogosto se dogaja, da sodelujeta na strogo dvostranski osnovi. Posledica je, da druge cerkve in celo ACK ne morejo priti do besede, ko gre za ekumenske zadeve. Zato so osrednji cilji Sveta (ACK) med drugim naslednji: v praksi upoštevati dejstvo, da v Nemčiji ne obstajata samo dve cerkvi in pospešiti ter omogočiti večstranski dialog in sodelovanje med vsemi cerkvami.

Drugi izziv je občutek razočaranja pri mnogih kristjanih, ki so dolga leta delovali na najširši, temeljni ravni, ko ne vidijo pravega napredka v ekumenskih zadevah. To razočaranje se najbolj boleče čuti v zvezi s skupno udeležbo pri Gospodovi večerji, udeležbo, ki bi presegla konfesionalne meje (»evharistično gostoljubje«). V Nemčiji je veliko poročenih parov, pri katerih mož in žena pripadata različnim cerkvam. Mnogi si zelo želijo, da bi prejeli obhajilo skupaj. Obenem čutijo, da bi ekumensko gibanje moralo roditi več sadov. Razočarani so, ko so priče zaostajanja, ni pa videti pogumnih korakov naprej.

Mnogi prebivalci Nemčije zelo slabo poznajo krščansko vero, niso zainteresirani, da bi jo razumeli, še manj, da bi jo sprejeli. Če cerkve resno jemljejo svoje poslanstvo, da oznanjajo evangelij vsem narodom in jih napravijo za Jezusove učence (prim. Mt 28,19), mora biti njihova prednostna naloga v tem, da pritegnejo te ljudi k dialogu. Te naloge bi se morale lotevati skupaj, ne posamič, se pri tem učiti iz izkušnje druge cerkve ter druga drugo opogumljati. Osredotočenje na skupno vero bi še okrepilo vezi med cerkvami. Ko skušajo skupaj posredovati krščansko vero ljudem v razumljivi obliki, jim to pomaga, da same globlje dojamajo svojo vero. Petstoletnica reformacije lahko postane lepa priložnost za to, da se javnosti – tako kristjanom kot neverujočim - priključijo v spomin, kaj je bistvo krščanske vere: to je Božja ljubezen v Kristusu do nas ljudi in do vsega stvarstva. V tem je tudi razlog, da so se cerkve v Nemčiji odločile, naj bo obletnica reformacije slavljenje ali »praznik v čast Jezusa Kristusa« (*Christusfest*).

(Objavo besedila dovoljuje in zanj odgovarja Svet krščanskih cerkva v Nemčiji / ACK/).